

REFERAT Kommunalbestyrelsen 2018-2021 d. 28-01-2021

Mødedato Torsdag d. 28. januar 2021 kl. 00:00

Mødested via skype

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Energi politik og -strategi til godkendelse.....	5
Udarbejdelse af handleplaner til implementering af energistrategi.....	12
Kommissorium for strategi for grøn mobilitet til godkendelse.....	20
Anlægsbevilling til rådgivning samt proces vedrørende samling af medarbejdere på færre matrikler.....	30
Grøn infrastruktur i Søndre Løkker (Rønne Syd, etape 3).....	40
Forlag til nyt plangrundlag for bevaring og videreudvikling af Aarsdale.....	47
Grundlaget for det internationale arbejde og henvendelse fra Saaremaa Kommune, Estland.....	51
Procesplan for Bornholms sammenhængende børne- og ungestrategi for 0-29 år.....	57
Status på De små børns Bornholm - december 2020.....	62
Fælles Folkeskole Bornholm - statusorientering.....	66
Udmøntning af strukturændring vedr. vikarudgifter.....	71
Revideret procesplan for udarbejdelse af handicappolitik og værdighedspolitik.....	75
Nexøhallens ansøgning om kommunegaranti til anlæggelse af kunstgræsbane.....	78
Status på kulturaftale 2020.....	89
Status Flytning af Remisen.....	93
Likviditetsoversigt pr. 31. december 2020.....	97
Anlægsbevilling - Renovering af Værestedet Blæksprutten.....	100
Anlægsbevilling til udskiftning af automatisk brandalarmeringsanlæg på Natur Bornholm.....	103
Anlægsbevilling til salg af sommerhusgrund beliggende Bakkegårdsvej 2C, Allinge.....	106
Orientering fra formanden.....	109
Lukket.....	111
Lukket.....	112
Lukket.....	113

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsorden

00.01.00P35-0098

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	1	

Fraværende

Carsten Scheibye

Bemærkninger til dagsordenen

Carsten Hæstrup er indkaldt som suppleant for Carsten Scheibye.

Linda Kofoed Persson og Thomas Thors blev erklæret inhabile under behandlingen af pkt. 101. Jørn West og Lykke Jensen er indkaldt som suppleanter for henholdsvis Linda Kofoed Persson og Thomas Thors under behandlingen af dette punkt.

Leif Olsen og Morten Riis forelagde spørgsmålet om mulig inhabilitet under behandlingen af pkt. 101. De blev ikke erklæret inhabile.

Punkt 2: Energipolitik og -strategi til godkendelse

Bilag

Bilag 1 Bornholms Energipolitik 2040 (24112020)

Bilag 2 BRK_energistrategi_2040

Bilag 3 Rapport - Scenarier til strategisk energiplan - BRK sept. 2020

BILAG 4 Pixiudgave af Bornholms Energistrategi 2040 v.02

Bilag 5 BRK Energistrategi 2040 tilrettet d. 03122020

Åbent punkt

2 Energipolitik og -strategi til godkendelse

13.00.00P22-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	09-12-2020	4	
Kommunalbestyrelsen	17-12-2020	6	
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	2	

Hvem beslutter

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed indstiller

Økonomi-, Erhverv- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Med udgangspunkt i kommissoriet for energipolitikken ([kommissoriet for energipolitikken](#)) har Særligt udvalg om klima og bæredygtighed lavet en revideret energipolitik og -strategi, der nu fremlægges til Kommunalbestyrelsens godkendelse.

Energipolitikken sætter en række mål, som i strategien nedbrydes til delmål og prioriteter for Bornholm, i forhold til grøn omstilling af energiproduktion og -forbrug. På baggrund af analyser med simuleringer af Bornholms energisystem, samt interessentmøder, er energipolitikken (bilag 1), energistrategien (bilag 2), og de endelige resultater af simuleringerne (bilag 3) vedlagt til godkendelse. Der er desuden vedlagt en pixiudgave af strategien (bilag 4), som giver et mere simpelt overblik, og efter endelig godkendelse er det ambitionen at lave en kort film om politikken og strategien.

Efter godkendt energipolitik og -strategi skal der udarbejdes handleplaner, der udmønter energipolitikens mål. Arbejdet med handleplaner for 2021 og frem er beskrevet i selvstændigt dagsordenspunkt.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- Bornholms energipolitik og -strategi godkendes

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed den 2. december 2020:

Forslag til Bornholms energipolitik og- strategi anbefales

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 9. december 2020:

Indstillingen anbefales.

Kommunalbestyrelsen den 17. december 2020:

Taget af dagsorden.

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:
Indstillingen godkendt.

Sagsfremstilling

Med udgangspunkt i kommissoriet for energipolitikken ([kommissoriet for energipolitikken](#)) har Særligt udvalg om klima og bæredygtighed lavet en endelig udgave af Bornholms nye energipolitik og -strategi. På baggrund af analyser med simuleringer af Bornholms energisystem, samt interessentmøder med bornholmske virksomheder og aktører med interesse i Bornholms energipolitik, er en ny energipolitik og -strategi udarbejdet (bilag 1 og bilag 2). Til baggrund for politikken er resultater af simuleringer af Bornholms energisystem vedlagt (bilag 3).

Formålet med Bornholms energistrategi er at skabe sammenhæng mellem de politiske mål i Bornholms Energipolitik og de tiltag bornholmske virksomheder, bornholmere, Bornholms Regionskommune og øvrige interessenter skal iværksætte for at indfri målene.

Mål og delmål i energipolitikken og -strategien

Det overordnede mål med energipolitikken er at reducere udledningen af CO₂. Reduktionerne skal opnås indenfor produktion, forbrug og udvikling af energiområdet. I tabel 1 er samlet de overordnede CO₂-udledninger for Bornholms Energisystem:

Landtransport (Personbiler og øvrig (tung) transport)	ca. 70.000 tons/år
Oliefyr	ca. 20.000 tons/år
Søkabel	ca. 17.000 tons/år
Procesenergi	ca. 5.000 tons/år
BOFAs affaldsforbrænding	Ca. 6.000 tons/år
I alt	ca. 118.000 tons/år
Fly (til-fra)	ca. 6.000 tons/år*
Færger (til-fra)	ca. 93.000 tons/år*
*De ikke afgiftsbelagte udledninger medtages <i>ikke</i> i beregninger.	

På baggrund af analyser og simuleringer, hvor forskellige produktions- og forbrugsscenerier afprøves, anbefales det af Særligt udvalg om klima og bæredygtighed at sætte følgende mål og delmål. Målene er gengivet i tabel 2.

Nr.	Mål	Delmål	Årstal	Primære aktører
1.0.0	Bornholm skal reducere CO ₂ -udledningen med 118.000 tons CO ₂	2021-25: 37.000 tons CO ₂ reduktion 2026-32: 43.000 tons CO ₂ reduktion 2033-40: 38.000 tons CO ₂ reduktion	2040	- Kommunalbestyrelsen - Bornholmske virksomheder - Bornholmere - Regeringen/Staten/Region Hovedstaden

Energiproduktion

1.1.1	Produktion af strøm og varme på Bornholm skal være fossilfri, energieffektiv og samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt	2025: fossilfri i strøm- og varmeproduktion ved normaldrift ¹ 2025: Plan for indfasning af mere elbaseret varme og spildvarme i fjernvarmesystemet 2032: Fossilfri i strøm- og varmeproduktionen	2040	- Bornholms forsyningsselskaber - Kommunalbestyrelsen - Energitilbydere
1.1.2	Bornholms strøm- og varmeproduktion skal reducere brugen af biomasse	2025: Plan for reduktion af biomasserne træflis og halm 2025: Undersøgelse af biomasse til bioforgasning	2032	- Bornholms forsyningsselskaber - BIGADAN (Bornholms Bioenergi)
1.1.3	Der etableres havvindmøller i 2025 (ca. 100 MW) og i 2030 (ca. 2 GW) i havet omkring Bornholm	2025: Etablering af 100 MW havvindmøller 2030: Etablering af 2 GW havvindmøller	2030	- Regeringen/Staten - Bornholms Havvind - Investor/Operatør af energiløsninger - Kommunalbestyrelsen - Bornholms forsyningsselskaber
1.1.4	Der etableres planlægningsmæssig mulighed for maksimalt 50 MW nye solcelleanlæg på Bornholm	2025: der forberedes for 50 MW solceller ²	2025	- Kommunalbestyrelsen - Bornholmske virksomheder og investorer i solcelleanlæg
Energiforbrug				
1.2.1	Bornholm skal effektivisere forbruget af energi i bygninger	2022: i dialog med borgerne og virksomheder skal der være udarbejdet en plan for, hvordan vi opnår energispareforanstaltninger i bygningsmassen på Bornholm	2030	- Kommunalbestyrelsen - Bornholmere - Bornholmske virksomheder
1.2.2	Alle oliefyr erstattes med grønne løsninger	2022: i dialog med borgerne skal der være udarbejdet en plan for, hvordan oliefyr udfases. 2025: Der er udfaset minimum 1.500 oliefyr i perioden 2020-2025.	2030	- Bornholmere - Kommunalbestyrelsen - Staten
1.2.3	Transporten på Bornholm skal være fossilfri	Tilgår i strategi for grøn mobilitet med delmål for 2025 og 2030	2040	- Kommunalbestyrelsen - Bornholmere - Bornholmske virksomheder
1.2.4	Procesenergien skal være fossilfri	Delmål for 2025 og 2030 udarbejdes i handleplanerne	2032	- Bornholmske virksomheder
Udvikling af grøn omstilling på Bornholm				
1.3.1	Understøtte udvikling af måder at omdanne, lagre og anvende strøm (power-to-x herunder elektrolyse og power-to-heat)	Tilgår i handleplaner	2030	- Kommunalbestyrelsen - Bornholmske virksomheder

Det bemærkes at der sideløbende med energistrategien pågår et arbejde med strategi for grøn mobilitet. Et kommissorium for strategi for grøn mobilitet forventes forelagt til endelig godkendelse i kommunalbestyrelsen i januar 2021.

Prioriteter i energistrategien

Der vil blive arbejdet med alle mål beskrevet i tabel 2 for at sikre den grønne omstilling af Bornholm.

Energistrategien beskriver en række områder, der især vil blive fokuseret på frem mod 2040. men for at fokus er det rette sted, inddeler strategien perioden frem til 2040 i tre overordnet faser. Prioriteterne er gengivet i model 1:

¹ Undtagen udledning fra BOFAs affaldsforbrænding som stoppes i 2032.

² Under hensyntagen til øvrige beslutninger om energikilder og forventet cut off

	2020-2025	2025-2030	2030-2040	
Temæer	Høj energieffektivitet, elektrificér og forbered Power-to-x og lagring	Ny grøn strøm, iværksæt power-to-x i forskellige sektorer og forbered ny varme på Bornholm	Energiø, power-to-x i stor skala og brug af grønne brændsler	} Eksempler på tiltag
Produktion	<ul style="list-style-type: none"> - Planmæssig mulighed for maksimalt 50 MW solceller - Strøm- og varmeproduktion gøres fossilfri ved normaldrift - Plan for indfasning af mere elbaseret varme og spildvarme (power-to-heat) 	<ul style="list-style-type: none"> - 100 MW Havvindmøller - Fossilfri i strøm- og varmeproduktionen 	<ul style="list-style-type: none"> - 2 GW havvindmøller - Overskudsvarme fra power-to-x - Ny varme (fx geotermi, stor varmepumpe, elbaseret varme) 	
Forbrug	<ul style="list-style-type: none"> - Elektrificer forbrug - Udfasning af oliefyr - Energispareforanstaltninger 	<ul style="list-style-type: none"> - Fortsat elektrificering - Affald til bioforgasning - Afprøv produktion og forbrug af grønne brændsler power-to-x - Udfasning af alle oliefyr 	<ul style="list-style-type: none"> - Power-to-x produktion og forbrug - Procesenergi og transportområdet gøres fossilfrit 	
Udvikling	<ul style="list-style-type: none"> - Analysér power-to-x, elektrolyse, power-to-heat samt lagring - Plan for reduktion af biomasserne træflis og halm - Undersøgelse af biomasse til bioforgasning 	<ul style="list-style-type: none"> - Understøtte udvikling af måder at omdanne, lagre og anvende strøm (power-to-x herunder elektrolyse og power-to-heat) 	<ul style="list-style-type: none"> - Udnyt de potentialer som energiø giver i forhold til produktion af varme og alternative brændsler 	

Den første fase går frem til 2025 inden den forventede etablering af en kystnær havvindmøllepark. Her skal energieffektiviteten på Bornholm øges, der skal elektrificeres og Bornholm skal forberede produktion af grønt bæredygtigt brændsel (power-to-x) og andre måder at bruge og omdanne den tilgængelige strøm (power-to-heat, lagring af strøm mv). Bornholm skal udfase brugen af fossile brændsler, hvilket vil sige at oliefyr skal udfases. I forhold til biomassen skal der findes måder at reducere afbrændingen af flis og halm, og biomasser til forgasning skal undersøges.

I den anden fase, som går fra 2025 til 2030 skal den nye strøm udnyttes. I fasen antages det, at der vil blive mere grøn strøm tilgængelig fra den kystnære havvindmøllepark. De store mængder grøn energi fra vindmøller, solceller og biogasanlæg skal udnyttes i alle tænkelige dele af vores fremtidige samfund. Det kræver, at man tænker nyt i forhold til tværgående løsninger for de forskellige sektorer, hvor der kan være store synergieffekter. Den tilgængelige grønne strøm giver Bornholm en unik mulighed for at elektrificere alle de energiforbrug, der giver mening at elektrificere, samtidig med at nye teknologier til lagring af ny grøn strøm skal undersøges og implementeres. Det drejer sig blandt andet om biler, busser, lastbiler, traktorer, opvarmningen i huse og virksomhedernes produktionsanlæg.

I tredje fase fra 2030-2040 vil energiøens store havvindmøllepark og nye tilsvarende store søkabler forbinde Bornholm med resten af Europas elnet. Både elproduktion og de nye forbindelseskabler vil ændre forudsætningerne for det bornholmske energisystem. Af simuleringerne fremgår det, at det vil blive muligt for Bornholm at blive CO₂-fri i alle sektorer, da energi til varme og transport også kan komme fra havvindstrøm direkte og også gennem forskellige power-to-x-teknologier (herunder power-to-heat). For at Bornholm er klar til den nye situation i 2030, skal Bornholms forbrug fortsat udvikles og elektrificeres, hvor det giver mening også efter 2030.

Faserne er til dels indbyrdes afhængige, således at fase 1 er en forudsætning for fase 2, men ikke nødvendigvis for fase 3. Samtidig vurderes det at fase 2 er nødvendig for hurtigt at kunne høste fordelene af fase 3, idet samfundet i videre udstrækning skal elektrificeres for at kunne aftage og bruge den omfattende mængde grøn energi, der vil være til rådighed, når energiøen

er etableret. Dette medfører indledningsvist, at forudsætningerne i især fase 1 skal genbesøges i den planlagte revision af energistrategien senest i 2022 (se mere om processen nedenfor).

Beslutningen om etablering af en energiø i den nationale klimahandlingsplan rummer store muligheder for Bornholm. Energiøen har potentiale til at bidrage til at indfri visioner om både grøn omstilling, et voksende befolkningstal og flere arbejdspladser på Bornholm. Skal potentialet indfries, kræver det, at alle relevante aktører på øen løfter i flok og arbejder for at understøtte hinanden i en fælles bestræbelse på at omsætte energiøen til bæredygtig bornholmsk udvikling. I den forbindelse kan det undersøges, hvorvidt en CO₂-fri færgedrift til Bornholm i 2030 kan understøtte de ambitioner. Derudover undersøges det, hvorvidt Bornholm på sigt kan blive centrum for skibstrafikkens bunkeraktiviteter i området baseret på grønne brændsler.

Inddragelse af interessenter i udarbejdelsen af strategien

Der er i arbejdet med energipolitikken og -strategien inddraget så mange idéer og vinkler som muligt. Det drejer sig om udvalgmøder i Særligt Udvalg om Klima og Bæredygtighed, møder med bornholmske virksomheder og erhvervsorganisationer samt møder med andre aktører med interesse for Bornholms grønne omstilling. Det har på grund af COVID-19 pandemien ikke været let at møde bornholmerne. Der var blandt andet planlagt et stort borgermøde d. 23. september 2020 om energipolitikken, som til særligt udvalg om klima og bæredygtigheds fortrydelse måtte aflyses. Det er i stedet planlagt, at der gennemføres borgermøder i forbindelse med udarbejdelsen af handleplaner for energistrategien i 2021, når forsamlinger igen er mulige.

Processen fremadrettet for Bornholm energistrategi og -politik

Efter endelig godkendelse af energipolitik og -strategi i kommunalbestyrelsen, vil arbejdet med at lave handleplaner blive påbegyndt og implementeret i 2021.

Der vil som en del af energistrategien blive lavet en løbende prioritering, så der hvert år laves handleplaner i et to-årigt perspektiv. For at energistrategien er relevant skal den opdateres ca. hvert 2. år. Energipolitikken vil blive tilpasset, når det vurderes relevant eller efter politisk ønske. Center for Natur, Miljø og Fritid vil som en del af klimakommuneaftalen hvert andet år følge op på størrelsen af CO₂-udledningen på Bornholm.

Økonomiske konsekvenser

En godkendt energipolitik og -strategien leder frem til, at der skal implementeres handleplaner sammen med relevante aktører. Hver handleplan vil skulle redegøre for de økonomiske konsekvenser og søge midler. Initiativer i handleplanerne, der kræver kommunal finansiering, forventes at indgå i de årlige budgetprocesser. Til arbejdet med handleplanerne er der bevilliget 627.000 kr.³ til at inddrage og involvere målgrupperne for handleplanernes tiltag. Derudover er der mulighed for at allokere resterende midler fra arbejdet med energipolitik og -strategi i 2020 på forventede 157.718 kr., samt afsat interne ressourcer i Bornholms Regionskommune til at opstarte og følge op på de handleplaner Særligt Udvalg om Klima og Bæredygtighed anbefaler kommunalbestyrelsen at prioritere i 2021: "etableringen af 100 MW havvind" og "udskifte oliefyr og bedre isolering i bornholmske boliger" jf. anden sag.

³ Se beslutning fra kommunalbestyrelsesmøde d. 8. oktober 2020, punkt 2, bilag 6: https://dagsorden-og-referater.brk.dk/Sites/Politiske_Internet/Internet/2020/InfRef8223-bilag/Bilag2068158.PDF (side 77)

Supplerende sagsfremstilling til ØEPU den 9.12.2020

Der er vedlagt en opdateret version af Energistrategien på baggrund af mindre korrekturmærkninger, samt et ønske om allerede på side 3 i energistrategien, at vise det overordnede mål i energipolitikken vedrørende reduktion af 118.000 tons CO₂ inden 2040.

Punkt 3: Udarbejdelse af handleplaner til implementering af energistrategi

Åbent punkt

3 Prioritering af arbejdet med handleplaner for energistrategien i 2021

13.00.00P22-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	3	

Hvem beslutter

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed indstiller
Økonomi-, Erhvervs-, og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Når Bornholms energipolitik og -strategi er godkendt i kommunalbestyrelsen¹, indledes en proces med at udmønte energistrategien i handleplaner med konkrete bud på, hvordan Bornholm omsætter energipolitikken og -strategien til handlinger i det bornholmske samfund. En succesfuld implementering af de enkelte elementer i handleplanerne kræver en prioritering af tiltag. Derfor igangsættes involvering og inddragelse af borgere og virksomheder for at sikre ejerskab til handlingerne.

Arbejdet med handleplaner vil blive inddelt i to overordnede opgaver. Den ene er at lave en samlet styring af alle handleplanerne (porteføljestyling) således at arbejdet koordineres på tværs og over tid, og den anden opgave er udarbejdelsen af selve handleplanerne, der så kan omsættes i konkret handling for at nå målene.

Til arbejdet med handleplanerne er der bevilliget 627.000 kr.² (2021-niveau) til at inddrage og involvere målgrupperne for handleplanernes tiltag. Derudover er der mulighed for at allokere resterende midler fra arbejdet med energipolitik og -strategi i 2020 på forventede 157.718 kr. I forhold til interne ressourcer i Bornholms Regionskommune er der afsat tid til at opstarte og følge op på handleplaner vedrørende "etableringen af 100 MW havvind" og "udskifte oliefyr og bedre isolering i bornholmske boliger".

De 2 handleplaner er udvalgt af Særligt Udvalg om Klima og Bæredygtighed og er udvalgets anbefalinger til, hvad der skal prioriteres højest i 2021. Ud over arbejdet med handleplaner kommer arbejdet med porteføljestylingen af handleplanerne.

Det er desuden undersøgt, om der er igangværende projekter, hvor arbejdet med handleplanen "CO2 regnskaber for virksomheder" kan placeres. Der er ikke fundet relevante projekter, hvorfor denne handleplan ikke anbefales prioriteret i 2021.

¹ Endelig version forventes forelagt kommunalbestyrelsen til godkendelse på møde d. 17. december 2020.

² Se beslutning fra kommunalbestyrelsesmøde d. 8. oktober 2020, punkt 2, bilag 6: https://dagsorden-og-referater.brk.dk/Sites/Politiske_Internet/Internet/2020/InfRef8223-bilag/Bilag2068158.PDF (side 77)

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- a) At planen for organisering af arbejdet med handleplaner for energipolitik og -strategi godkendes
- b) At prioriteringen af handleplansarbejde for henholdsvis "etableringen af 100 MW havvind" og "udfasning af oliefyr og bedre isolering i bornholmske boliger" godkendes
- c) At de resterende midler fra energistrategiarbejdet i 2020 overføres til handleplansarbejdet i 2021. Der bevilges dermed op til 784.718 kr. (2021-niveau) til handleplansarbejdet finansieret af puljen til klima og bæredygtighed under bevilling 42 Erhverv, byg og plan, heraf vedrører 157.718 kr. forventede overførte midler fra 2020 til 2021 og 627.000 kr. (2021-niveau) vedrører budget 2021. Styregruppen for udarbejdelse af handleplaner kan disponere over midlerne til forarbejder for handleplanerne på 200.000 kr. Øvrigt budget til selve handleplanerne skal disponeres efter politisk forelæggelse af udkast til handleplan i 2021.

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed den 2. december 2020:

Anbefales

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 9. december 2020:

Indstillingen anbefales, idet udvalget foreslår at i fald der er mulighed for at iværksætte flere handleplaner fremrykkes handleplanen for solceller til 2021, samt at styregruppen for handleplaner til energistrategien refererer til både §17,4-udvalget og Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget.

Kommunalbestyrelsen den 17. december 2020:

Taget af dagsorden.

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets indstilling godkendt.

Sagsfremstilling

Bornholms energipolitik og -strategi forventes godkendt i kommunalbestyrelsen i december 2020. Efter en godkendt energipolitik og -strategi skal mål og prioriteter omsættes til handleplaner med konkrete initiativer til, hvordan Bornholm omsætter politikken og strategiens mål til forandringer i det bornholmske samfund.

Arbejdet med handleplaner bliver inddelt i to overordnede opgaver. Den ene er at lave en samlet styring af alle handleplanerne (porteføljestyring), og den anden er udarbejdelsen af selve handleplanerne.

Men én ting der står over alt andet er, at en succesfuld implementering af handleplanerne kræver involvering og inddragelse af de aktører, borgere og virksomheder, der skal udføre handleplanerne.

Porteføljestyringen af handleplanerne

Medlem	Funktion i styregruppen
Kommunaldirektøren	Styregruppeformand
Chef i Center for Natur, Miljø og Fritid	Styregruppemedlem
Chef i Center for Ejendomme og Drift	Styregruppemedlem
Chef i Center for Regional Udvikling, IT og Sekretariat	Styregruppemedlem
Leder af Plan og Udvikling	Styregruppemedlem

Styregruppen mødes hvert halve år for at drøfte handleplansporteføljen, prioriteringer samt fremdriften for de igangsatte handleplaner. Møderne planlægges årligt til februar og november. Derudover kan styregruppemøderne bruges til koordination af øvrige projekter som bidrager til at indfri målene i energistrategien, men som ikke er handleplaner i regi af energistrategien.

Proces for udarbejdelse af handleplaner

Den anden opgave der skal løses, for at målene i energistrategien indfries, er udarbejdelsen af selve handleplanerne.

En handleplan skal indeholde en gennemgang af:

1. Mål: Det eller de mål fra energistrategien som handleplanen understøtter
2. Aktiviteter: En beskrivelse af de konkrete aktiviteter der vil opfylde målene og tiltagets hensigt.
3. Tidsplan: En beskrivelse af tidsplan for aktiviteter samt milepæle for opnåelsen af mål.
4. Ansvarsfordeling: En beskrivelse af hvem der er ansvarlig for gennemførelsen af de enkelte aktiviteter.
5. Økonomi (BRK): En oversigt over forventet antal medarbejdertimer til aktiviteter samt forventede udgifter.
6. Opfølgning: Plan for hvornår der følges op på handleplan.

Det er afgørende, at de aktører, der får en rolle (jævnført punkt 4) i handleplanen, også er dem som udarbejder handleplanen og løser de opgaver handleplanen lægger op til. Ejerskabet til aktiviteterne og målopfølgningen ligger således hos de medvirkende aktører og ikke hos Bornholms Regionskommune alene. I forhold til Bornholms Regionskommunes deltagelse vil der skulle foretages konkrete vurderinger, omkring hvad der er muligt i den enkelte handlingsplan og med hvilken tidshorisont.

Konkrete handleplaner til igangsættelse i 2021

Nedenfor er angivet to forslag til handleplaner, der skal have et særligt fokus i 2021. Det bemærkes, at listen alene indeholder de handleplaner, der får et særligt fokus. Andre relevante tiltag for energipolitikken er ikke medtaget, da arbejdet foregår i andet regi. De to handleplaner er udvalgt af Særligt Udvalg om Klima og Bæredygtighed på udvalgs møde d. 4. november 2020 og er udvalgets anbefalinger til, hvad der skal prioriteres højest i 2021.

Årsagen til, at udvalget fokuserer på netop disse to handleplaner er, at de begge er direkte tilgængelige måder at reducere CO₂-udledningen på. Den kystnære havvindmøllepark er især vigtig for Bornholms mål om at opnå CO₂-neutral strøm og varmeproduktion i 2025 og for forberedelsen af power-to-x og power-to-heat inden 2030. Derudover er handleplanen om udfasning af oliefyr vigtig for udvalget, da den grønne omstilling skal være borgernær.

Nr.	Handleplan	Kort beskrivelse	Forarbejder til handleplaner	Forslag til aktører	Mål
-----	------------	------------------	------------------------------	---------------------	-----

1	100 MW havvind	Understøtte opførelse af 100 MW kystnære havvindmøller i 2025.	<ul style="list-style-type: none"> - Afklaring af igangværende processer og Bornholms Regionskommunes muligheder for at understøtte projektet 	<ul style="list-style-type: none"> - Regeringen/Staten - Bornholms Havvind - Kommunalbestyrelsen - Bornholmske virksomheder herunder Rønne havn 	1.1.0 1.1.1 1.3.1
2	Udskifte oliefyr og bedre isolering i bornholmske boliger	Information om udskiftning af oliefyr til for eksempel varmepumpe samt idéer til energirenovering af boligmassen på Bornholm. Som udgangspunkt for dialog med borgere og virksomheder kan der foretages forudgående analyse af lokalområde og holdes møde med borgerforeninger, virksomheder mv. herom.	<ul style="list-style-type: none"> - Forundersøgelse af placering af oliefyr og effekten ved at fjerne oliefyr med forskellig placering (eksempelvis fleksbolig vs. helårsbolig) - Afklaring af barriere for udskiftning og efterisolering (økonomi, egenskaber, mindset) - Kortlægning af tilskudsstruktur til udskiftning af oliefyr og efterisolering 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunalbestyrelsen - Bornholmere - Bornholmske virksomheder 	1.2.2

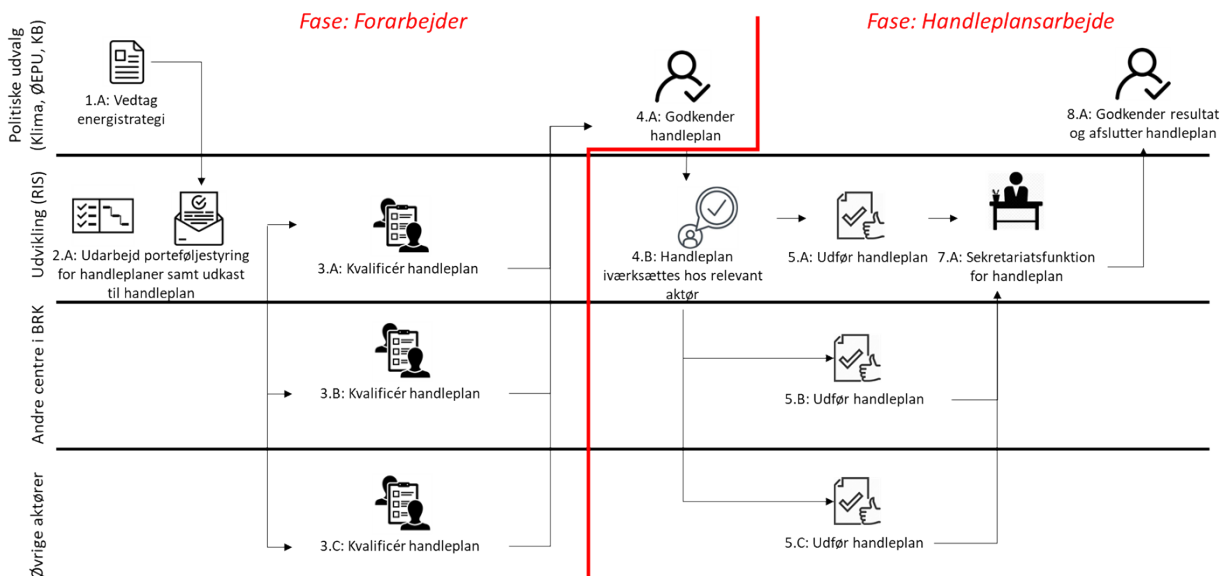
På opfordring fra udvalget er det desuden undersøgt, om der er mulighed for igangsættelse af en tredje handleplan vedrørende "CO2 regnskaber for virksomheder". Det står klart på baggrund af en undersøgelse af relevante andre projekter, at det ikke er muligt at finde igangværende projekter, hvor arbejdet med handleplanen "CO2 regnskaber for virksomheder" kan forankres for nuværende. Da der ikke er fundet et relevant projekt, kan det ikke anbefales, at denne handleplan prioriteres i 2021. Den må således indgå i prioriteringen af den samlede portefølje for 2022 og frem.

3. Organisering af arbejdet vedrørende handleplaner samt videre proces

Organisering og proces for udarbejdelsen af handleplaner

Når det er besluttet, hvilke handleplaner der skal prioriteres i 2021, skal indholdet fastlægges af de relevante aktører til den enkelte handleplan.

Nedenfor er angivet et forslag til model for, hvordan processen for handleplanen kan se ud.

Af modellen fremgår det, at de politiske udvalg (1.A) vedtager energistrategien, der med strategiske valg og prioriteringer definerer, hvad der skal udarbejdes handleplaner for (2.A). Udvikling (BRK-RIS) laver i samarbejde med styregruppe for handleplaner en samlet porteføljestyring af handleplaner samt udkast til handleplaner, der kvalificeres af relevante aktører (3.A-3.C). Til arbejdet med at kvalificere handleplaner afsættes der midler jf. økonomaifsnit. Herefter færdiggøres og godkendes handleplan gennem de politiske udvalg (4.A) og iværksættes af Udvikling (BRK-RIS) (4.B). Efter 4.A afsluttes fasen for forarbejderne til handleplanen og fra 4.B iværksættes selve handleplansarbejdet med separat budgetpost til politisk godkendelse. Aktiviteter udføres af aktører (5.A-5.C) med mulighed for at bruge af budget for midler til handleplansarbejdet. Undervejs følger Udvikling (BRK-RIS) op på fremdriften på de enkelte handleplaner (7.A) og ved færdiggjort handleplan, godkender og afslutter de politiske udvalg handleplanen (8.A).

Udmøntningen afhænger af den endelige energipolitik og -strategi samt valg af indhold i handleplaner og kan for eksempel indebære indkøb af eksterne konsulenter, allokering af ressourcer fra relevante centre i Bornholms Regionskommune med videre til implementeringsopgaven.

Økonomiske konsekvenser

En godkendt energipolitik og -strategien leder frem til, at der skal implementeres handleplaner sammen med relevante aktører. Hver handleplan vil skulle redegøre for de økonomiske konsekvenser og søge midler. Initiativer i handleplanerne, der kræver kommunal finansiering, forventes at indgå i de årlige budgetprocesser. Til arbejdet med handleplanerne i 2021 er der bevilliget 627.000 kr.³ (2021-niveau) til at inddrage og involvere målgrupperne for handleplanernes tiltag. Derudover er der mulighed for at allokere resterende midler fra arbejdet med energipolitik og -strategi i 2020 på forventede 157.718 kr., samt afsat interne ressourcer i Bornholms Regionskommune til at opstarte og følge op på handleplaner vedrørende "etableringen af 100 MW havvind" og "udskifte oliefyr og bedre isolering i bornholmske boliger". Dertil kommer arbejdet med porteføljestyringen af handleplanerne.

³ Se beslutning fra kommunalbestyrelsesmøde d. 8. oktober 2020, punkt 2, bilag 6: https://dagsorden-og-referater.brk.dk/Sites/Politiske_Internet/Internet/2020/InfRef8223-bilag/Bilag2068158.PDF (side 77)

De afsatte ressourcer er i første omgang til arbejdet frem til handling 4.A i procesoverblik (fase: forarbejder). Handlinger herefter vil skulle allokeres i forbindelse med midler til handleplaner (fase: handleplansarbejdet). Budgetposten for "forarbejder til handleplaner (2021)..." kan disponeres uden yderligere godkendelse af styregruppen for handleplaner. Budgetposten "Midler til handleplansarbejdet 2021..." kan disponeres efter politisk godkendelse af udkast til handleplan.

Opgave	Pris i kr. (eks. moms)
Forarbejder til handleplaner (2021) (handling til og med A.4 jf. procesoverblik, herunder analyser og borgerinddragelse)	200.000*
Midler til handleplansarbejdet (2021) (handling efter A.4 jf. procesoverblik)	584.718
<i>Samlet</i>	<i>784.718</i>
<i>*Budgettet er et max beløb. Resterende midler overføres til handleplansarbejdet.</i>	

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 4: Kommissorium for strategi for grøn mobilitet til godkendelse

Bilag

(1. udkast) Bilag 1 - kommissorium for strategi for grøn mobilitet v.04

(2. udkast) Kommissorium for strategi for Grøn Mobilitet - tilrettet efter møde i Særligt udvalg om klima og bæredygtighed den 02122020

(3. og endeligt udkast) Kommissorium for strategi for grøn mobilitet (revideret udkast til KBmøde d. 28-01-21)

(3. og endeligt udkast i PDF)- Kommissorium for strategi for grøn mobilitet (revideret udkast til KBmøde 2801)

Åbent punkt

4 Kommissorium for strategi for grøn mobilitet til godkendelse

00.16.02P22-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Særligt udvalg om klima og bæredygtighed	02-12-2020	5	
Natur- og Miljøudvalget	05-01-2021	5	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	20-01-2021	18	
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	4	

Hvem beslutter

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed indstiller

Natur- og Miljøudvalget indstiller

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Der er udarbejdet et kommissorium, som beskriver formål, opgaver og proces, organisering og økonomi med det sigte, at kommunalbestyrelsen i januar 2021 kan godkende strategi for grøn mobilitet (kommissoriet er vedlagt som bilag). Strategi for grøn mobilitet knytter sig til det igangværende arbejde med en ny energipolitik og -strategi for Bornholm, som forventes godkendt af kommunalbestyrelsen inden udgangen af 2020.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- a) At kommissorium for strategi for grøn mobilitet på Bornholm (bilag) godkendes
- b) At der bevilges op til 900.000 kr. til strategi for grøn mobilitet finansieret af puljen til klima og bæredygtighed under bevilling 42 Erhverv, byg og plan, heraf vedrører 313.000 kr. forventede overførte midler fra 2020 til 2021 og 587.000 kr. budget 2021. Styregruppen for udarbejdelse af energipolitikken får dispositionsretten over de 900.000 kr.

Særligt udvalg om klima og Bæredygtighed den 2. december 2020:

Anbefales med enkelte ændringer. Det tilrettede kommissorium vedhæftes referatet.

Natur- og Miljøudvalget den 5. januar 2021:

Ad a) Anbefales, idet

- 1: Der afholdes ikke blot et borgermøde, men en egentlig borgerhøring, hvor alle borgere har mulighed for at indsende skriftlige bemærkninger. Denne afvikles parallelt med borgermødet.
- 2: I organiseringen tilføjes - udover en administrativ styregruppe og en faglig referencegruppe - en politisk følgegruppe bestående af repræsentanter for samtlige partier/grupper i KB (hvis disse ønsker repræsentation)
- 3: Tidsplan. Inden §17.4 udvalget godkender udkast til strategi i august 2021 bør denne også

drøftes i NMU således, at fagudvalgets eventuelle bemærkninger kan medtages i de videre drøftelser.

Ad b) Anbefales. Kim Jacobsen kan ikke medvirke.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 20. januar 2021:

Ad a) Natur- og Miljøudvalgets indstilling anbefales. Søren Schow kan ikke medvirke, idet han ønsker at følge indstillingen fra Særligt udvalg om Klima og Bæredygtighed.

Ad b) Anbefales. Linda Kofoed Persson kan ikke medvirke til indstillingens pkt. b).

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:

Ad a) Natur- og Miljøudvalgets indstilling godkendt.

Ad b) Godkendt. Liste O kan ikke medvirke til indstillingens pkt. b).

Sagsfremstilling

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget besluttede på møde d. 20. november 2019 at igangsætte udarbejdelsen af en ny energipolitik samt strategier, der vil knytte sig til den overordnede energipolitik, herunder strategi for grøn mobilitet. Strategi for grøn mobilitet, som knytter sig til energipolitikken og mål i energistrategien, skal udarbejdes, så kommunalbestyrelsen kan godkende en endelig version af strategi for grøn mobilitet på møde d. 14. oktober 2021.

Formål

Strategi for grøn mobilitet har til formål at reducere transportens CO₂-udledning samt luft- og støjforurening på Bornholm - samtidig med, at mobiliteten på Bornholm er effektiv og god. Kort sagt skal man kunne bevæge sig rundt på øen uden at udlede fossil CO₂ uanset transportform.

Strategien skal som en del af realiseringen af Bornholms Energipolitik 2020 indeholde mål, delmål og strategiske prioriteringer, som skal være retningsgivende for, hvordan Bornholms Regionskommune understøtter, at det bornholmske samfunds visioner for en grøn omstilling af transportområdet bliver til virkelighed.

Visioner og mål i energipolitikken kommer til at skabe rammen for den underliggende strategi for grøn mobilitet. Strategien kommer til at omfatte strategiske indsatser og ekspertråd til de konkrete virkemidler, som skal igangsættes for at indfri målene i praksis, hvilke tidshorisonter og økonomiske scenarier, der knytter sig hertil, og hvilke aktører, der kan få en bærende rolle.

I kommissoriet er i detaljer beskrevet processen frem mod en politisk godkendt strategi for grøn mobilitet på Bornholm:

1. Ekspertråd som baggrund for strategiske valg

Ekspertråd:

Indledningsvis afdækkes udgangspunktet for arbejdet med strategi for grøn mobilitet. Det er fra arbejdet med Bornholms Energipolitik 2020 konstateret, at landtransportområdet på Bornholm udleder ca. 70.000 tons afgiftsbelagt CO₂ årligt. Det svarer til ca. 60 % af den samlede udledning af afgiftsbelagt CO₂ på Bornholm. Dertil kommer færge- og flytrafik, der hver udleder henholdsvis 93.000 tons CO₂/årligt og 6.000 tons CO₂/årligt.

Indenfor landtransport er det personbiler, som udleder mest. Dertil kommer traktorer, varebiler, lastbiler og busser.

For at kunne træffe beslutninger om, hvad der skal til for at lave den grønne omstilling på transportområdet, er der behov for at søge bistand hos eksperter på transportområdet. Eksperterne skal pege på de primære udfordringer og mulige virkemidler, der kan bidrage effektivt til en grøn omstilling. Ud fra de anbefalede virkemidler skal der vælges de handlinger, som arbejdet med grøn mobilitet fremadrettet skal fokusere på.

Ekspertråd skal pege på udfordringer, virkemidler og anbefalede handlinger på Bornholm i forhold til transportområdet

Til de primære udfordringer i de forskellige segmenter er der behov for anbefalinger af mulige virkemidler, der kan bidrage effektivt til en grøn omstilling hurtigt, men samtidig realistisk. Ud fra de mulige virkemidler skal der udvælges handlinger, som anbefales iværksat, for at omstille Bornholms forskellige transportsegmenter.

Som baggrund for at iværksætte handlinger lægges der op til at eksperter kan kommentere og anbefale inden for følgende områder:

1. Ladeinfrastruktur til elbiler
2. Omstilling af Bornholms Regionskommunes egne biler til emissionsfrie biler mv.
3. Kollektiv transport
4. Samkørsel
5. Delebiler
6. Transport på grønne brændsler

Ovenstående temaer er forslag. En nærmere beskrivelse af temaerne fremgår af bilaget. Styregruppen for strategien følger arbejdet tæt og vil løbende prioritere temaerne og eventuelt nye temaer. Såfremt nye temaer findes relevante til strategiarbejdet, vil temaerne blive lagt til politisk godkendelse. Det forventes, at flere relevante temaer og virkemidler vil indgå i arbejdet.

2. Inddragelse og debat

I forbindelse med udarbejdelsen af en strategi for grøn mobilitet på Bornholm lægges der op til en inddragende proces, hvor forskellige perspektiver på fremtidens transport på Bornholm bringes i spil. Processen skal sikre, at borgere, erhvervsliv og organisationer kan komme med relevante input samtidig med, at parterne får indsigt i de udfordringer på transportområdet, som Bornholm står overfor.

Følgende målgrupper er centrale:

- Bornholmske politikere
- Lokalsamfund
- Erhvervslivet
- Videnspersoner, netværk og eksperter

Hvordan målgrupperne vil blive inddraget er beskrevet i bilaget.

3. Handleplaner samt implementering af forandringer og adfærdsændringer

De specifikke underliggende handleplaner, som forventes udarbejdet inden udgangen af 2021 i forlængelse af strategi for grøn mobilitets vedtagelse, koordineres i administrationen. Udarbej-

delsen kræver dog, at de aktører, der har bærende roller for forandringen, tager ejerskab til både udarbejdelsen og implementeringen.

I forhold til implementeringen af handleplanerne, er det et stort arbejde at udføre de handlinger, som planerne lægger op til. For at støtte det arbejde, er der afsat budget til at skabe de konkrete forandringer og adfærdsændringer (konsulentbistand, indkøb med videre), der skal til. En stor del af midlerne i budgettet (680.000 kr. ud af de samlede 900.000 kr.) er således afsat til konkrete aktiviteter og virkemidler, og kan disponeres både før og efter udarbejdelsen af strategi for grøn mobilitet. Det vil sige, at handlinger kan iværksættes løbende i 2021, og at handleplanarbejdet starter parallelt med, at strategien udarbejdes. Dette for at udnytte oplagte muligheder for grøn mobilitet samt øge hastigheden for den grønne omstilling.

4. Organisering og tidsplan

Særligt udvalg om klima- og bæredygtighed vil sammen med Økonomi- Erhvervs- og Planudvalget samt Natur- og Miljøudvalget udgøre de involverede politiske udvalg. Dertil kommer en administrativ styregruppe og projektgruppe samt faglig referencegruppe. Administrationen vil løbende rådføre sig med udvalgene ved spørgsmål, uklarheder og behov for sparring undervejs i forløbet frem mod, at udkast og til slut endelig strategi fremlægges til politisk behandling i august-oktober 2020 jf. nedenstående tidsplan:

Leverancer og processer frem mod strategi for grøn mobilitet på Bornholm*	
Dato	Leverance
2. december 2020	Kommissorium for strategi for grøn mobilitet behandles i KLIMA
5. januar 2021	Kommissorium for strategi for grøn mobilitet behandles i NMU
20. januar 2021	Kommissorium for strategi for grøn mobilitet behandles i ØEPU
28. januar 2021	Kommissorium for strategi for grøn mobilitet godkendt i KB
3. februar 2021	Inspirationsoplæg fra ekstern oplægsholder om omstilling af transportsektoren på Bornholm i KLIMA-udvalget. Herefter diskussion af KLIMA-udvalgets prioriteter i arbejdet, herunder hvilke eksperter og emner der skal fokuseres på: <ul style="list-style-type: none"> - Hvilke centrale spørgsmål skal besvares? - Hvilke segmenter skal der tages højde for i strategi for grøn mobilitet? - Hvilke virkemidler er relevante? - Hvad er KLIMA-udvalgets forventninger til ekspertråd (hvem og hvordan)?
3. marts 2021	KLIMA-udvalget drøfter og godkender plan for brug af eksperter: <ul style="list-style-type: none"> - Oplæg til spørgsmål til eksperter, hvem eksperterne er samt en tidsplan for at få ekspertråd
Marts-april 2021	Eksperttråd: <ul style="list-style-type: none"> - Eksperttråd til transportområdet på Bornholm
Marts-april 2021	Interessentinddragelse: <ul style="list-style-type: none"> - Borgermøde om grøn mobilitet - Møder med relevante interesseorganisationer, virksomheder, eksperter med flere.
6. april 2021	Status på arbejdet med strategi for grøn mobilitet forelagt på NMU-møde.
7. april 2021	KLIMA-udvalget drøfter: <ul style="list-style-type: none"> - Foreløbige anbefalinger fra eksperter, borgere og interessenter - Mål og delmål i strategi for grøn mobilitet - Hvilke handlinger skal iværksættes i efteråret 2021
8. april 2021	Status på arbejdet med strategi for grøn mobilitet forelagt på ØEPU-møde.
5. maj 2021	KLIMA-udvalget afslutter og godkender input fra proces med ekspertråd. Derudover drøfter KLIMA-udvalget strategi for grøn mobilitet inden temamødet med KB d. 27. maj.
27. maj 2021	Forelagt på KB temamøde med deltagelse af KLIMA-udvalget: <ul style="list-style-type: none"> • Centrale ekspertråd og anbefalinger til transportområdet • Oplæg til mål i strategi for grøn mobilitet • Diskussion af mulige implikationer for budget 2022
2. juni 2021	KLIMA-udvalget drøfter: <ul style="list-style-type: none"> - Første udkast til strategi for grøn mobilitet
25. august 2021	KLIMA-udvalget godkender endelig strategi for grøn mobilitet
28. september 2021	NMU godkender strategi for grøn mobilitet
30. september 2021	ØEPU godkender strategi for grøn mobilitet
14. oktober 2021	KB godkender strategi for grøn mobilitet
Inden udgangen af 2021	Ambitionen er, at handleplaner for grøn mobilitet vedtages inden udløb af indeværende valgperiode

Økonomiske konsekvenser

Budgettet for de beskrevne, nødvendige leverancer og processer frem mod en færdig strategi for grøn mobilitet på Bornholm fremgår af nedenstående tabel. De enkelte beløbsposter er overslagsbeløb, og den samlede maximale budgettramme, som Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget vil skulle disponere til opgaven, er 900.000 kroner. De 900.000 kr. finansieres af puljen til klima og bæredygtighed (under bevilling 42 Erhverv, byg og plan), heraf vedrører 313.000 kr. forventede overførte midler fra 2020 til 2021 og 587.000 kr. fra budget 2021. Bevilges de 900.000 kr. vil der være 19.652 kr. tilbage i puljen.

Budgettet er lagt under forudsætning af, at arbejdet med strategi for grøn mobilitet går i gang umiddelbart efter kommunalbestyrelsens godkendelse af kommissoriet på møde d. 28. januar 2021, og skal være afsluttet ved udgangen af oktober 2021. Styregruppen for udarbejdelse af energipolitikken får dispositionsretten over de 900.000 kr. Projektlederen har ansvaret for at forvalte budgettet efter aftale med styregruppen.

Ydelse	Aktør	Beløb*
Eksterne fagpersoner som leverer ekspertråd: vurdering af udfordringer, virkemidler og konkrete anbefalinger til grøn omstilling af transportområdet på Bornholm.	Afklares	150.000
Eksterne oplægsholdere til udvalgsmøde(r) samt borgermøder (for eksempel trafikforsker eller eksperter i deleøkonomi med videre).	Afklares	50.000
Implementering af forandringer og adfærdsændringer: konkrete virkemidler (konsulentbistand, indkøb mv), der understøtter grøn mobilitet ¹ . Handlinger kan iværksættes løbende i 2021.**	Afklares	680.000
Interessentmøder samt grafisk præsentation af strategi for grøn mobilitet	Afklares	20.000
Samlet maximal budgettramme, som ØEPU skal disponere til opgaven		900.000
* Det budgetterede beløb er et maxbeløb. Behovet for indkøb af løsninger, konsulentbistand mv. vil afhænge af de endelige valg.		
** Der er, parallelt med godkendelsesprocessen af nærværende kommissorium, forslag om at bruge 400.000 kr. på en samkørselsapplikation i 2021. Midlerne foreslås brugt fra denne budgetpost.		

Supplerende sagsfremstilling til KB 28.1.2021

På baggrund af kommentarer fra Natur- og Miljøudvalget, samt mindre sproglige tilpasninger, er kommissoriet opdateret (se bilag). Opdateringen vedrører følgende forhold:

- En *borgerhøring* er indskrevet i kommissoriet. Borgerhøringen, hvor alle borgere har mulighed for at indsende skriftlige bemærkninger til strategien, skal afvikles parallelt med borgermødet i marts/april 2021.
- En *politisk følgegruppe* er indskrevet i organiseringen af arbejdet. Den politiske følgegruppe skal bestå af repræsentanter fra samtlige partier/grupper i kommunalbestyrelsen, hvis disse ønsker repræsentation. Den politiske følgegruppe vil blive inddraget, når det er relevant, men

¹ Delmængde af arbejdet med handleplaner for strategi for grøn mobilitet

minimum under udarbejdelsen af strategien i foråret 2021, samt inden strategien indstilles af Særligt Udvalg om Klima og Bæredygtighed ultimo august 2021.

- En *tættere inddragelse af Natur- og Miljøudvalget* er indskrevet i tidsplanen. Det indebærer, at Natur- og Miljøudvalget drøfter et første udkast til strategien primo juni, så eventuelle kommentarer kan inkluderes i Særligt Udvalg om Klima og Bæredygtigheds videre arbejde med at færdiggøre strategien.

Den opdaterede tidsplan, som også fremgår af det opdaterede bilag, er:

Leverancer og processer frem mod strategi for grøn mobilitet på Bornholm*

Dato	Leverance
2. december 2020	Kommissorium for strategi for grøn mobilitet indstilles af KLIMA
5. januar 2021	Kommissorium for strategi for grøn mobilitet anbefales af NMU
20. januar 2021	Kommissorium for strategi for grøn mobilitet anbefales af ØEPU
28. januar 2021	Kommissorium for strategi for grøn mobilitet godkendes af KB
3. februar 2021	Inspirationsoplæg fra ekstern oplægsholder om omstilling af transportsektoren på Bornholm i KLIMA-udvalget. Herefter diskussion af KLIMA-udvalgets prioriteter i arbejdet, herunder hvilke eksperter og emner der skal fokuseres på: <ul style="list-style-type: none"> - Hvilke centrale spørgsmål skal besvares? - Hvilke segmenter skal der tages højde for i strategi for grøn mobilitet? - Hvilke virkemidler er relevante? - Hvad er KLIMA-udvalgets forventninger til ekspertråd (hvem og hvordan)?
3. marts 2021	KLIMA-udvalget drøfter og godkender plan for brug af eksperter: <ul style="list-style-type: none"> - Oplæg til spørgsmål til eksperter, hvem eksperterne er samt en tidsplan for at få ekspertråd
Marts-april 2021	Eksperttråd: <ul style="list-style-type: none"> - Eksperttråd til transportområdet på Bornholm
Marts-april 2021	Interessentinddragelse: <ul style="list-style-type: none"> - Borgerhøring - Borgermøde om grøn mobilitet - Møder med relevante interesseorganisationer, virksomheder, eksperter med flere.
April 2021	KLIMA udvalgets formand præsenterer arbejdet med strategien for den politiske følgegruppe. Den politiske følgegruppe har mulighed for at kommentere på arbejdet.
6. april 2021	Status på arbejdet med strategi for grøn mobilitet forelagt på NMU-møde.
7. april 2021	KLIMA-udvalget drøfter: <ul style="list-style-type: none"> - Foreløbige anbefalinger fra eksperter, borgere og interessenter - Mål og delmål i strategi for grøn mobilitet - Hvilke handlinger skal iværksættes i efteråret 2021
8. april 2021	Status på arbejdet med strategi for grøn mobilitet forelagt på ØEPU-møde.
5. maj 2021	KLIMA-udvalget afslutter og godkender input fra proces med eksperttråd. Derudover drøfter KLIMA-udvalget strategi for grøn mobilitet inden temamødet med KB d. 27. maj.
27. maj 2021	Forelagt på KB temamøde med deltagelse af KLIMA-udvalget: <ul style="list-style-type: none"> • Centrale eksperttråd og anbefalinger til transportområdet • Oplæg til mål i strategi for grøn mobilitet • Diskussion af mulige implikationer for budget 2022
1. juni 2021	NMU drøfter: <ul style="list-style-type: none"> - Første udkast til strategi for grøn mobilitet
2. juni 2021	KLIMA-udvalget drøfter: <ul style="list-style-type: none"> - Første udkast til strategi for grøn mobilitet
Juni 2021	KLIMA udvalgets formand præsenterer første udkast af strategi for grøn mobilitet for den politiske følgegruppe. Den politiske følgegruppe har mulighed for at kommentere på arbejdet.
25. august 2021	KLIMA-udvalget indstiller strategi for grøn mobilitet
28. september 2021	NMU anbefaler strategi for grøn mobilitet
30. september 2021	ØEPU anbefaler strategi for grøn mobilitet
14. oktober 2021	KB godkender strategi for grøn mobilitet
Inden udgangen af 2021	Ambitionen er, at handleplaner for grøn mobilitet godkendes inden udløb af indeværende valgperiode

Punkt 5: Anlægsbevilling til rådgivning samt proces vedrørende samling af medarbejdere på færre matrikler

Bilag

Snorrebakken overordnet proces - model

Åbent punkt

5 Anlægsbevilling til rådgivning samt proces vedrørende samling af medarbejdere på færre matrikler

82.25.00A00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	20-01-2021	2	
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	5	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen traf på mødet den 17/12-2020 beslutning vedrørende projektet om samling af medarbejdere på færre matrikler.

I forlængelse heraf skal kommunalbestyrelsen tage stilling til den videre proces samt godkende anlægsbevilling til ekstern rådgivning i den første del af processen.

Derudover skal der snarest muligt tages stilling til løsning af udfordringer med mangel på fysiske arbejdspladser på kort sigt.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- den overordnede tidsplan godkendes,
- der gives anlægsbevilling og afsættes rådighedsbeløb på 1.500.000 kr. til ekstern rådgivning vedrørende indretning og ombygning af Snorrebakken (rådgiveropgave 1) finansieret af anlægspuljen til samling af administrationen, og
- anlægsbevillingen gives til Center for Ejendomme og Drift under Natur- og Miljøudvalget

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 20. januar 2021:

Indstillingen anbefales.

Morten Riis kan ikke medvirke, idet han ønsker at fastholde det eksisterende antal administrative arbejdspladser uden for Rønne og heller ikke mener, det er den rigtige prioritering af kommunens midler.

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:

Indstillingen godkendt.

Liste Ø kan ikke medvirke, idet de ønsker at fastholde det eksisterende antal administrative arbejdspladser uden for Rønne og heller ikke mener, det er den rigtige prioritering af kommunens midler.

Liste O kan ikke medvirke, da de ønsker at få undersøgt et scenarie, som indeholder alle kommunens administrative medarbejdere.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede på mødet den 17/12-2020 at indstille arbejdet, der var igangsat i forlængelse af budgetforliget for 2021 om flytning af Byg og Plan til Rønne. Det betød samtidig, at processen for flytningen af Hjemme- og Sygeplejen til Tejn Rådhus heller ikke kunne godkendes, idet flytningen var betinget af ledig kapacitet i Tejn Rådhus.

Kommunalbestyrelsen godkendte i stedet en ramme for det arbejde, der skal sættes i gang for at realisere ambitionen om at samle de administrative medarbejdere på færre matrikler.

På den baggrund skal der træffes beslutninger om, hvordan der kan igangsættes en proces, der kan lede frem til en langsigtet løsning på, dels en plan for samling af medarbejdere på færre matrikler, og dels et nyt projekt for samling af de nedenfor nævnte medarbejdere på Snorrebakken.

Derudover skal der snarest muligt tages stilling til en løsning på den korte bane for Center for Regional Udvikling, It og Sekretariat, der mangler fysiske arbejdspladser på Tejn Rådhus og på Ullasvej 23.

Beslutningen fra kommunalbestyrelsesmødet den 17/12-2020 kan læses her:

Et eksternt rådgiverteam skal udarbejde et projekt og et konkret anlægsforslag for indretningen og ombygningen af Snorrebakken med udgangspunkt i nedenstående plan, som understøtter ønsket om en attraktiv arbejdsplads fx uden storrumskontorer, og hvor det specifikt skal sikres, at bygningen og evt. tilbygninger bringes op på et moderne niveau inkl. arbejdsmiljøforanstaltninger som lyd, lys og luft.

- *Snorrebakken klargøres til permanent at modtage:*
 - *De dele af Ejendomme og Drift, der i dag sidder i Tejn*
 - *Natur, Miljø og Fritid*
 - *De dele af Regional Udvikling, It og Sekretariat inkl. borgmester og direktion, der i dag sidder på Ullasvej inkl. Byg og Plan*
 - *Business Center Bornholm flytter fra Landemærket til Snorrebakken også for at lave en fælles erhvervsindgang*
- *Museet bygger et magasin i tilknytning til Tejn Rådhus og anvender den del af Rådhuset, som ikke anvendes til Hjemme- og Sygeplejen som administrationsbygning.*
- *Misbrug forbliver permanent i Åkirkebyvej 1.*
- *Ullasvej 23 og Helsevej ombygges til at kunne modtage Børn og Familie, der midlertidigt er i administrationsbygningen på Østre Skole, i tilknytning til de øvrige medarbejdere der allerede i dag sidder på Ullasvej 23.*
- *Der skal findes en permanent placering til de dele af Sundhed og Forebyggelse, der aktuelt er i Helsevej 4, + Sygeplejen, der aktuelt er i Lille Madsegade. Det kunne være i og omkring Bornholms Hospital/Ullasvej/Hjælpepidler/Sønderbo.*

Der skal senere i processen tages stilling til om

- *Snorrebakken skal udvides til at rumme Økonomi og Personale, der i dag er i Nexø*
- *Syge- og Hjemmeplejen på Østlandet kører i dag ud fra Nexø Rådhus, så det skal i den forbindelse afklares, hvad der skal ske med Nexø Rådhus og de tilbageværende funktioner.*

Langsigtet løsning

Snorrebakken

Snorrebakken består, som det ses på kortet nedenfor, af flere bygninger. Udover skolebygningen (nr. 66) indgår i det bygningskompleks, der i projektsammenhæng kaldes *Snorrebakken*, tillige nr. 60 og nr. 62, der er villaer, som vil være omfattet af projektet. Bygningen Snorrebakken 64 udlejes i øjeblikket som bolig.

Ekstern rådgivning

Det fremgår af kommunalbestyrelsens beslutning, at et eksternt rådgiverteam skal udarbejde et samlet projekt for samling af medarbejdere på færre matrikler og et konkret anlægsforslag for indretning og ombygning af Snorrebakken. Det betyder, at der skal tilrettelægges en proces, hvor regionskommunen afdækker markedet for rådgivning af denne type, foretager den relevante tilbudsindhentning, gennemfører de relevante udbud og udarbejder projektet i samarbejde med de valgte rådgivere. På baggrund heraf udarbejdes der en anlægsbevillingssag til politisk behandling.

Det anbefales, at opgaven deles op i to forskellige leverancer:

1. Rådgiveropgave 1, der rummer to delopgaver:

- Delopgave 1.1: Programmering og dispositionsplan inkl. økonomi for indretning og ombygning af Snorrebakken (inkl. dialog med medarbejdere) med fokus på et godt arbejdsmiljø.
- Delopgave 1.2: Samlet plan for samling af medarbejdere på færre matrikler.

2. Rådgiveropgave 2, der tillige rummer to delopgaver:

- a. Delopgave 2.1: Arkitekt- og byggeteknisk bistand til på baggrund af rådgiveropgave 1 at færdigtegne og projektere ombygning af Snorrebakken med fokus på, at den lever op til BR18 samt gældende retningslinjer for arbejdsmiljø.
- b. Delopgave 2.2: Bygherrerådgivning inkl. anlægsudbud.

Når rådgiveropgave 1 er løst, vil kravene til rådgiveropgave 2 være konkretiseret.

Rådgiveropgaverne er udfoldet i det følgende:

RÅDGIVEROPGAVE 1 (forventet samlet budget 1,5 mio. kr.)

Del 1.1: Programmering af Snorrebakken frem til dispositionsplan

Formålet er at udarbejde et beslutningsgrundlag, der kan fremlægges juni 2021. Rådgiver skal:

- Udarbejde en dispositionsplan for indflytning af de dele af Ejendomme og Drift, der i dag sidder i Tejn, Natur, Miljø og Fritid, de dele af Center for Regional Udvikling, It og Sekretariat inkl. borgmester og direktion, der i dag sidder på Ullasvej inkl. Byg og Plan samt Business Center Bornholm. Planen skal også omfatte en placering af Økonomi og Personale på Snorrebakken, så der i processen er det tilstrækkelige grundlag for en stillingtagen til, om "Snorrebakken" skal udvides til at rumme Økonomi og Personale.
- Udarbejde et budget indeholdende anlægs-, flytte- og driftsudgifter mv. med fokus på, at bygningen skal leve op til kravene i BR18 samt gældende retningslinjer for arbejdsmiljø.
- Inddrage medarbejderne med fokus på at udvikle et projekt, der skaber et godt arbejdsmiljø. Der skal arbejdes med et projekt, som ikke rummer storrumskontorer.
- Sikre videnoverdragelse ved at følge projektet frem til udbud af anlægsopgaver.

Del 1.2: Det samlede fokus på færre matrikler

Formålet er at skabe et samlet overblik over de involverede matrikler samt at skabe et grundlag for en samlet plan for, hvor og hvordan de kommunale aktiviteter kan samles på

færre matrikler, samtidig med at rammerne understøtter løsningen af kerneopgaverne i de involverede enheder.

Følgende matrikler og enheder er i spil:

- a. Snorrebakken, herunder Økonomi og Personale
- b. Tejn, herunder Bornholms Museum samt Hjemme- og Sygeplejen
- c. Ullasvej, herunder Sundhed og Forebyggelse
- d. Evt. Vibegård
- e. Nexø Rådhus, herunder Hjemme- og Sygeplejen

Det er centralt, at planen omfatter en placering af Center for Økonomi og Personale på Snorrebakken, så der i processen er det tilstrækkelige grundlag for en stillingtagen til, om "Snorrebakken" skal udvides til at rumme Økonomi og Personale.

Rådgiver skal forholde sig til følgende emner:

- Hvilke enheder skal sidde på hvilke matrikler, og hvor meget plads kræves for at enhederne kan løse deres kerneopgaver?
- Hvilke ombygninger påkræves? Skal der bygges nyt, og er det nødvendigt at bygge nyt? I det omfang lokalplanlægning er nødvendigt skal dette igangsættes hurtigst muligt.
- Hvad vil gennemførelse af den samlede plan koste? Denne opgave løses i samarbejde med Ejendomsservice og skal rumme et samlet økonomisk overblik inkl. køb, salg, anlæg, rådgivning, flytte-, drifts- og tomgangsudgifter.

RÅDGIVEROPGAVE 2

Denne opgave vil have fokus på at omsætte dispositionsplanen til et færdigtegnet og projekteret projekt. Rådgiveren skal også varetage anlægsudbud og fungere som bygherrerådgiver i anlægsfasen.

- 1) Formålet er dobbelt: Projektering frem til færdigt udbudsmateriale til anlægsudbud.
- 2) Fungere som bygherrerådgiver under anlægsperioden.

Rådgiver skal:

- *Del 2.1:* Færdigtegne projektet på baggrund af dispositionsplan fra rådgiveropgave 1 og projektere byggeriet frem til at det færdige udbudsmateriale foreligger. samt gennemføre anlægsudbud.
- *Del 2.2:* Fungere som Bornholms Regionskommunes bygherrerådgiver i anlægsfasen.

I forbindelse med udbuddet af rådgiveropgave 2 forventes det, at omfanget og værdien af opgaven vil medføre, at opgaven udbydes som EU-udbud. Regionskommunens udbudsafdeling vil med ekstern bistand gennemføre udbudsprocessen jf. tidsplanen (bilag 1). Den eksterne bistand forventes at blive finansieret af den i budget 2021 afsatte pulje til ekstern udbudsbistand.

Løsningen af rådgiveropgaverne vil tilsammen imødekomme de behov, der er skitseret i kommunalbestyrelsens beslutning af 17/12-2020.

Når rådgiveropgaverne er løst, vil der foreligge materiale og planer, som skal danne grundlag for, at kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om sagens videre forløb.

Løsning på udfordringer på kort sigt

På kort sigt står Center for Regional Udvikling, It og Sekretariat med en konkret udfordring, idet der som følge af beslutningerne i budgetforliget for budget 2021, er ansat en række medarbejdere, som der ikke er plads til i de nuværende rammer. Det betyder, at der hurtigt skal findes en løsning. Der mangler i alt cirka 14 arbejdspladser fordelt på Udvikling, HR og Jura på Ullasvej 23 (7 pladser) samt Byg og Plan i Tejn (7 pladser – heri er indeholdt pladsbehov fra andre centre).

Delvis ibrugtagning af Snorrebakken

Snorrebakken står pt. tom, idet der fortsat er en åben byggesag, der ikke gør det muligt at flytte ind på nuværende tidspunkt. Det vil være nødvendigt at lukke den aktuelle byggesag og igangsætte en ny, der alene vedrører lokaler i bygning 3, den tidligere administrationsbygning på Snorrebakken 66.

Administrationen arbejder på at afklare, hvad det vil kræve at gøre de tidligere administrationslokaler klar til indflytning, herunder hvordan de kan leve op til kravene i BR18 og gældende retningslinjer for arbejdsmiljø samt et prisoverslag.

Delvis ibrugtagning af Snorrebakken vil kunne løse problemerne både på Ullasvej 23 og i Tejn, hvor der også vil blive skabt plads til nyansættelser i Center for Natur, Miljø og Fritid samt Center for Ejendomme og Drift.

CenterMED i Center for Regional udvikling, It og Sekretariat har drøftet bygningen og er positiv overfor indflytningen i ejendommen, særligt hvis det vil være muligt i en etape 2 tillige at flytte Byg med.

Medarbejderne vil skulle flytte igen, når Snorrebakken sættes i stand, men Ejendomsservice vurderer dog, at denne flytning kan indbygges i en faseopdeling af byggeprojektet for den langsigtede løsning, så flytningen til den tid bliver internt på Snorrebakken.

Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at fastslå omfanget af de øgede udgifter til bygningsdrift, men idet bygningen allerede opvarmes, forventes det, at merudgiften vil være relativt begrænset.

Der vil blive fremlagt en anlægssag vedrørende delvis ibrugtagning af Snorrebakken (kortsigtet løsning) til behandling på februar-møderne i Natur- og Miljøudvalget, Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget samt kommunalbestyrelsen. Sagen vil omfatte en anlægsbevillingsansøgning vedrørende ombygning af dele af bygning 3, således at lokalerne lever op til de gældende arbejdsmiljøkrav. I sagen skitseres endvidere en tidsplan inklusive processen for myndighedsgodkendelser mv., samt en forventet indflytningsdato. Dertil kommer, at sagen også vil omfatte en afdækning af muligheden for at flytte Byg til Snorrebakken.

Dette vil, udover at samle Center for Regional Udvikling, It og Sekretariat yderligere, også gøre det muligt at gennemføre en ombygningsproces på Tejn Rådhus, således at planerne om Hjemme- og Sygeplejens flytning til Tejn fra Allinge kan effektueres inden udløbet af lejemålet i Allinge (november 2022).

I anlægssagen vil der tillige blive redegjort for i hvilket omfang de ombygninger, der foretages, vil kunne anvendes i den langsigtede løsning.

MED

CenterMED i Regional Udvikling, It og Sekretariat har drøftet scenarierne på et møde i CenterMED den 11. januar 2021, og vil drøfte det igen forud for den politiske behandling i kommunalbestyrelsen den 28. januar. Udtalelsen fra CenterMED vil indgå i den tilbagemelding HovedMED giver kommunalbestyrelsen inden behandlingen af sagen d. 28. januar.

HovedMED har besluttet at fremrykke sin behandling af sagen til et ekstraordinært møde den 26. januar. Formålet hermed er, at kommunalbestyrelsen får bedre tid til at læse synspunkterne fra MED-systemet inden der skal træffes afgørelse i nærværende sag. Endvidere har borgmesteren indbudt gruppeformændene til et kort møde med formandsskabet i HovedMED den 27. januar for at have en dialog om synspunkterne fra MED.

Overordnet proces

Den overordnede proces er skitseret nedenfor.

Der tages forbehold for, at særligt tidsplanen efter sommer 2021 er foreløbig, idet rådgiveropgave 1 vil konkretisere kravene til rådgiveropgave 2 og herunder omfanget af de nødvendige om- og evt. tilbygninger på Snorrebakken. Juni 2021 vil der således blive fremlagt en revideret overordnet tidsplan til politisk godkendelse.

- Januar: Inddragelse af MED-udvalg samt politisk proces inkl. anlægsbevillingssag vedrørende rådgiveropgave 1.
- Februar:
 - Indhentning af tilbud på rådgiveropgave 1.
 - Nedsættelse af ad hoc MED for Snorrebakken, inklusive Business Center Bornholm /Erhvervshus Hovedstaden og evt. Økonomi og Personale samt opstart på behovsbeskrivelse angående indretning.
 - Anlægsbevillingssag vedrørende etape 1 i indflytning på Snorrebakken (flytning af Udvikling og Plan), herunder tidsplan for denne del af anlægsprojektet og forventet indflytningsdato. Derudover fremlægges i anlægssagen muligheden for en yderligere etapevis indflytning på Snorrebakken med specifikt fokus på at kunne flytte Byg fra Tejn (etape 2).
- Marts: Påbegynde udførelse af rådgiveropgave 1 (Snorrebakken, programmering frem til dispositionsplan og samlet plan for samling af medarbejdere på færre kommunale matrikler).
- Maj: Aflevering af rådgiveropgave 1 og MED's vurdering af projektet.
- Juni: Politisk godkendelse af den overordnede tidsplan og den samlede økonomiske ramme til projektet på Snorrebakken og godkendelse af anlægsbevilling til rådgiveropgave 2.
- Juli - oktober: EU-udbud af rådgiveropgave 2 (projektering og bygherrerådgivning på Snorrebakken).
- November – marts 2022: Projektering.
- April 2022: Politisk beslutning om anlægsbevilling til selve byggeriet.
- Maj 2022: Anlægsudbud.

- Juni 2022 => : Udførelse af anlægsarbejderne.
- 2022: Etape 3 i indflytning på Snorrebakken (flytning af dele af Regional Udvikling, It og Sekretariat, Ejendomme og Drift samt Natur, Miljø og Fritid), herefter Hjemme- og Sygeplejen fra Allinge til Tejn (frist efterår 2022 – lejemål ophører).
- 2022: Ombygning af Ullasvej – samling af Børn og Familie.
- 2022: Afklaring af varig placering for Sundhed og Forebyggelse inklusive Sygeplejen i Ll. Madsegade.
- 2022: Fremtiden for Nexø Rådhus og de funktioner det huser, bl.a. Hjemme- og Sygepleje og Økonomi og Personale.
- Ultimo 2022 / primo 2023: Etape 4 i indflytning på Snorrebakken (flytning af resten af Regional Udvikling, It og Sekretariat, Business Center Bornholm, Ejendomme og Drift samt Natur, Miljø og Fritid).

I forhold til Bornholms Museums ønsker om at bygge magasin ved Tejn Rådhus, igangsættes allerede i februar 2021 en dialog med henblik på at forberede og afdække planforhold samt krav i forhold til byggeri. Formålet er at oplægget til politisk beslutning indeholder rådgiverens videre arbejde med en konkret løsning.

I forhold til tidsplanen i øvrigt vil der være særligt fokus på, så tidligt som muligt, at igangsætte en planproces for området omkring Snorrebakken for at muliggøre eventuel udvidelse.

Tidsplanen i grafisk fremstilling er vedlagt sagen som bilag 1.

Økonomiske konsekvenser

Center for Ejendomme og Drift søger om en anlægsbevilling på 1.500.000 kr. til ekstern rådgivning vedrørende indretning og ombygning af Snorrebakken (rådgiveropgave 1), idet udgiften finansieres af anlægspuljen til samling af administrationen.

Vurderingen af udgiften til ekstern rådgivning 1.500.000 kr. er baseret på erfaringer fra komplekse rådgivningsopgaver, fx Byudvikling Rønne.

Nedenstående tabel viser et samlet overblik over de afsatte rådighedsbeløb til samling af administrationen:

Opgjort i 1.000 kr.		2020	2021	2022	2023	I alt
A	Samling af administrationen, ny proces	4.727		5.095	5.095	14.917
B	Renovering af adm.bygninger, etape 3 (bevilling)	2.500				2.500
C	Renoveringspulje til adm.bygninger	2.733				2.733
I alt		9.960	0	5.095	5.095	20.150

A: I budgetforliget for 2020 indgik anlægsforslag NMU-A09 Samling af administrationen, ny proces, med i alt 25 mio. kr. fordelt med 5 mio. kr. i 2020 og 10 mio. kr. i hvert af årene 2021 og 2022. I forbindelse med vedtagelsen af budget 2021 blev denne pulje reduceret med 10 mio. kr. og samtidig blev projektet rykket et år frem (anlægsforslag NMU-A07).

Kommunalbestyrelsen besluttede i september 2020, at finansiere merudgiften på 273.000 kr. til etablering af permanente besøgsfaciliteter (drivhuse) på plejecentre af denne anlægspulje. Beløbet blev overført til drift, hvor udgiften afholdes.

Der er således nu afsat 4.727.000 kr. i puljen i 2020 samt 5.094.900 kr. i hvert af årene 2022 og 2023. Samlet er der således afsat 14.916.800 kr. i årene 2020-2023 i puljen til samling af administrationen, ny proces.

B: I 2020 er der afsat midler, som var forudsat anvendt til anlægsarbejder på Ullasvej. Der er afsat 2.500.000 kr. i en anlægsbevilling til renovering af administrationsbygninger, etape 3.

C: I 2020 er der afsat et rådighedsbeløb på 2.733.100 kr. i renoveringspuljen til administrationsbygninger.

Der er således samlet afsat **20.149.900 kr.** (A+B+C) til samling af medarbejdere på færre matrikler.

De i 2020 afsatte rådighedsbeløb forventes overført til 2021 på kommunalbestyrelsens møde i april måned.

Såfremt indstillingen godkendes, vil der være i alt 18.649.900 kr. tilbage til brug for udgifter til samling af medarbejdere på færre matrikler.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 6: Grøn infrastruktur i Søndre Løkker (Rønne Syd, etape 3)

Bilag

Budgetoverslag for anlæg af biotopvenlige elementer for markfirben Rønne S

Anlæg og drift for markfirben Rønne Syd + delelementer

Opsamling på virtuelt borgermøde

Åbent punkt

6 Grøn infrastruktur i Søndre Løkker (Rønne Syd, etape 3)

01.00.05A00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	05-01-2021	7	

Hvem beslutter

Natur- og Miljøudvalget indstiller

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen vedtog den 26. juni 2020 igangsætning af kommune- og lokalplanlægning for Rønne Syd, etape 3. Som en del af forarbejdet til planlægning og et kommende salg af arealer i udviklingsområdet, har administrationen i samarbejde med eksterne konsulenter udarbejdet en plan for de grønne arealer i udviklingsområdet.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren indstiller at

- planerne for etablering af en grøn struktur, der fungerer som afværgeforanstaltning for markfirben, godkendes.

Natur- og Miljøudvalget den 5. januar 2021:

Anbefales. Leif Olsen og Niclas Fick kan ikke medvirke, idet de ønsker at afvente resultatet af monitoreringen forsommeren 2021.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 20. januar 2021:

Indstillingen anbefales.

Leif Olsen og Morten Riis kan ikke medvirke, idet de ønsker at afvente resultatet af monitoreringen forsommeren 2021.

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:

Indstillingen godkendt.

Liste K, liste F og liste Ø kan ikke medvirke, idet de ønsker at afvente resultatet af monitoreringen forsommeren 2021.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog den 26. juni 2020 igangsætning af kommune- og lokalplanlægning for Rønne Syd, etape 3, idet det forventedes, at miljøscreening af området ville blive foretaget tidligt i processen. Dette med henblik på at afdække, hvorledes en eventuel forekomst af beskyttede og fredede dyrearter ville påvirke planlægningen af området.

I denne sag beskrives, hvordan der med en grøn struktur vil blive taget hensyn til de beskyttede dyrearter, og hvad det vil koste at anlægge og drifte den grønne struktur.

Grøn struktur til beskyttelse af markfirben og styrkelse af biodiversitet

En ekstern konsulentundersøgelse af udviklingsområdet i september 2020 kunne konstatere forekomst af markfirben og resulterede i en udpegning af velegnede levesteder for disse i udviklingsområdet. Størstedelen af området er landbrugsjord, som i de senere år har ligget som græs med høslæt. De egnede levesteder for markfirben knytter sig til mindre områder i kanterne af arealet. Det er aftalt med konsulentfirmaet, at der skal laves en yderligere monitoring i forsommeren 2021 med henblik på at få verificeret de konklusioner, der fremgår af den nuværende rapport. Dette foretages primært af formelle grunde, og det er både regionskommunens og konsulentfirmaets vurdering, at det nuværende vidensgrundlag er tilstrækkeligt til at fortsætte processen med at udvikle området. Det skal i den forbindelse fremhæves, at der med den gennemførte undersøgelse er opbygget et højt vidensniveau tidligt i udviklingsprocessen, og at den formelle miljøscreening normalt først foretages, når der foreligger et udkast til lokalplan. Vælges det, at afvente den næste undersøgelse vil processen med at udvikle Rønne Syd blive udskudt med cirka et halvt år. Det er som nævnt ikke administrationens forventning, at den næste undersøgelse vil bidrage med viden, der ændrer på de principper for afværgeforanstaltninger, som fremlægges i denne sag. Omvendt vil en udskydelse af sagen have betydning for boligmarkedet på Bornholm, hvor der særligt i Rønne er et stort behov for byggegrunde. Manglen på byggegrunde er pt. er en af de største barrierer for arbejdet med at indfri de ambitioner, som kommunalbestyrelsen har besluttet i boligpolitikken og boligstrategien samt den bagvedliggende vision om at være 42.000 bornholmere i 2028.

På baggrund af den første undersøgelse har administrationen i samarbejde med konsulentfirmaet udarbejdet en plan for en grøn struktur, der skal sikre den lovpligtige beskyttelse af markfirbenenes levesteder (afværgeforanstaltninger). Det forventes, at planen vil resultere i en øget bestand af markfirben i området ved at tilgodese markfirbenets biotopkrav og give et generelt løft af biodiversiteten i området.

I Forvaltningsplan for Markfirben, udgivet af Naturstyrelsen, Miljø- og Fødevarerministeriet 2015 nævnes markfirbenets biotopkrav til at være:

- Soleksponerede skrånninger og skrænter
- Partier med løs, vel-drænet, soleksponeret jord.
- Spredte småbuske
- Træstammer, grene, kvasbunker, sten, stembunker.
- Artsrig, løst-dækkende, lav til halvhøj urte- og græsvegetation

Den nævnte plan indarbejder disse biotopkrav i en grøn struktur, der skaber forbedrede levesteder, bedre spredningsmuligheder og øget fødegrundlag for markfirben. Det anbefales, at der langs den nordlige kant af udviklingsområdet etableres et ca. 10-20 m bredt og 300 m langt overdrevslignende areal (lysåbent areal med fortrinsvis græs- og urtevegetation), der grænser op til skovområdet nord for udviklingsområdet. I overdrevet etableres der spredt træ- og buskvegetation samt strukturer som eksempelvis diger, terrængroft, bunker af marksten og jorddækkede røser, som i sammenhæng er med til at fremme livsbetingelserne for markfirben. Dette område er det mest soleksponerede, og med sin størrelse kan det forventeligt blive et nyt kerneområde for markfirben (se nedenstående kort).

I den sydlige del af området fastholdes et ca. 3.500 m² stort overdrevslignende areal, som i sin nuværende form har gode forhold for markfirben. I forlængelse af dette område etableres

der langs med den sydligste kant af udviklingsområdet flere vådområder med lave vandhuller. Etablering af vådområderne vurderes at kunne forbedre levevilkårene for løvfrø, som er registreret i et vandhul umiddelbart nordøst for projektområdet, samt for andre slags padder og vandsalamandre, idet de nye vådområder kan blive potentielle yngleområder for disse dyregrupper. Herudover vil vådområderne også gavne flagermus, som vil kunne søge føde i insektlivet omkring søerne.

Det nordlige overdrev og den sydlige bræmme, bestående af overdrev og vådområder, forbindes med tre spredningskorridorer, der er 10-12 meter brede. Spredningskorridorerne består af urte- og græsstriber, kombineret med dele af de eksisterende levende hegn, stynede popler, holme med buske, brændestakke, stenbunker m.m. Spredningskorridorerne vil, ligesom de to nævnte overdrev, i sig selv fungere som levesteder for firben, såvel som korridorer, hvor firben, frøer og andre dyr kan bevæge sig imellem overdrevene og vådområderne. Den afvekslende karakter af beplantning vil skabe forhold, der fremmer tilstedeværelsen af mange forskellige plantearter og insekter, og vil sikre, at der både findes områder, hvor solen kan varme jorden, og områder, som bliver mere tilgroede. Spredningskorridorerne sikres soleksposering fra syd-sydøst gennem de kommende lokalplaner, da dette er afgørende for, at markfirben vil opholde og bevæge sig i dem.

Det er administrationen og konsulentfirmaets vurdering, at de beskrevne tiltag vil forbedre naturværdierne i området ved at skabe flere og bedre levesteder, bedre spredningsmuligheder og øget fødegrundlag for markfirben og andre dyr, i forhold til udgangspunktet i området i dag.

Det anbefales i Naturstyrelsens forvaltningsplan at søge at skabe høj heterogenitet på de arealer, hvor man vil fremme markfirben. De steder, hvor markfirben allerede er lokaliseret, skal der udvises forsigtighed for ikke at genere bestanden. Disse steder må desuden antages at opfylde dyrenes behov, og der burde derfor ikke være behov for yderligere tilpasninger. Der

skal være et tæt netværk af strukturelementer således, at markfirbenet kan sprede sig ud fra de nuværende kolonier.

Markfirben er stedfaste og koloniserer kun langsomt nye levesteder. Det vil derfor blive undersøgt, om det er muligt i en tidlig fase af byggemodningen at etablere en række mindre levesteder i nærheden af de steder, hvor forekomster af markfirben er konstateret, så bestanden har mulighed for at nå at sprede sig og vokse, forud for byggeaktivitet i området.

Administrationen anbefaler, at Bornholms Regionskommune anlægger, ejer og drifter de arealer, der er udlagt som afværgeforanstaltninger for markfirben. Baggrunde herfor er, at den korrekte pleje og drift er afgørende for, at de udlagte grønne områder vedbliver at fungere som levesteder for markfirben og andre dyr samt planter.

Tidsplan

Ved at igangsætte projektet nu vurderes det, at det vil være muligt at finde interesserede investorer til at byde på byggegrundene.

Den politiske sagsbehandling af salg og udvikling i Søndre Løkker forventes at følge nedenstående tidsplan.

Dato	Emne	Bemærkninger
5. januar 2021	Møde i Natur- og Miljøudvalget	Sag 1 (nærværende sag): Planer for grøn infrastruktur i Søndre Løkker
20. januar 2021	Møde i Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	Videresendelse af sag 1. fra NMU Sag 2. Lukket sag vedrørende salg
28. januar 2021	Møde i kommunalbestyrelsen	Endelig beslutning af sag 1. og sag 2.
Februar og marts	Administrativt	Igangsættelse af salg
April	Møde i Natur- og Miljøudvalget, Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget samt møde i Kommunalbestyrelsen	Politisk beslutning om bevillinger til salg samt anlæg af veje og stier
Maj / juni	Møde i Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget samt møde i Kommunalbestyrelsen	Politisk beslutning om igangsættelse af planlægning

Virtuelt borgermøde d. 14. december

Administrationen afholdt et virtuelt borgermøde den 14. december. Der var 39 tilmeldte logins med skønnet cirka 50 deltagere. På borgermødet fremlagde administrationen baggrunden og planen for områdets udvikling, kortlægningen af fredede dyrearter samt de planlagte afværgeforanstaltninger. De deltagende borgere spurgte særligt ind til følgende fire emner:

- 1) Håndtering af markfirben og andre fredede dyrearter
- 2) Biodiversitet og naturkvalitet
- 3) Salg af arealer
- 4) Bebyggelse og ejerforhold

En opsummering af borgernes spørgsmål og kommentarer samt administrationens svar er vedlagt sagsfremstillingen som bilag.

Økonomiske konsekvenser

Den økonomiske ramme for anlæg af afværgeforanstaltninger for firben samt grønne arealer, anslås således:

Anlægsudgifter	Beløb i hele kroner, ekskl. moms
Anlæg af sikring/forbedring af levesteder for	250.000 kr.

markfirben og naturgenopretning ift. biodiversitet	
--	--

Driftsudgifter	Beløb i hele kroner, ekskl. moms
Drift/pleje årligt, grønne arealer	35.000 kr.

Anlægsudgifterne på 250.000 kr. til afværgeforanstaltningerne for firben samt grønne arealer foreslås finansieret af provenuet fra salg af boligområderne.

Driftsudgifterne på 35.000 kr. til årlig drift af de grønne arealer foreslås finansieret af kassebeholdningen.

Denne sag vil blive fulgt op af bevillingsansøgninger.

Supplerende sagsfremstilling til KB 28.1.2021

I forbindelse med udarbejdelse af referatet fra kommunalbestyrelsens møde den 28.1.2021 tilføjes følgende supplerende bemærkning:

Som bilag til sagsfremstillingen er vedlagt bilagene 'Anlæg og drift for markfirben Rønne Syd delelementer' og 'Budgetoverslag for anlæg af biotopvenlige elementer for markfirben Rønne S', som beskriver forslag til delelementer i områderne og økonomien knyttet hertil.

Det overordnede fokus med den grønne struktur er på den samlede økologiske funktionalitet i området og på den overordnede struktur. De enkelte delelementer og indsatser, som er beskrevet i bilagene, vil blive tilpasset inden udførelse i forhold til det vidensgrundlag, som opnås undervejs. Det vil efter forårsbesigtigelsen blive vurderet, om der er behov for en tredje undersøgelse til sommer. Områderne i den planlagte grønne struktur vil blive sikret mod negativ påvirkning i anlægsfasen f.eks. ved afspærring.

Punkt 7: Forlag til nyt plangrundlag for bevaring og videreudvikling af Aarsdale

Bilag

KPT042_forslag

Aarsdale Sauna

LP118_forslag

Åbent punkt

7 Forslag til nyt plangrundlag for bevaring og videreudvikling af Aarsdale

01.02.05P16-0207

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	20-01-2021	8	
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	7	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Nærværende sag fremlægges til politisk stillingtagen med henvisning til Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets seneste beslutning i april 2019 vedrørende udarbejdelse af nye bevaringsplaner for bl.a. Aarsdale. Prioriteringen af bevaringsplanen for Aarsdale plan skyldes anmodning om lokalplanlægning for et saunabyggeri på Aarsdale Havn. Forslaget til nyt plangrundlag for det historiske bymiljø i Aarsdale, der er udvidet til også at omfatte Aarsdale Havn, er udarbejdet i samarbejde med repræsentanter for Aarsdale Borgerforening, Aarsdale Havn og initiativtagerne til en saunabygning i Aarsdale.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller:

- at forslag til kommuneplantillæg nr. 42 og forslag til lokalplan nr. 118 for bevaring og videreudvikling af Aarsdale sendes i offentlig høring i 8 uger.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 20. januar 2021:
Indstillingen anbefales.

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:
Indstillingen godkendt.

Sagsfremstilling

I foråret 2020 modtog Bornholms Regionskommune en anmodning om at kunne opføre en saunabygning på Aarsdale Havn. Da et nyt plangrundlag var påkrævet, blev det aftalt med Aarsdale Borgerforening, at den tidligere igangsatte opdatering af bevaringsplanen for Aarsdale med fordel samtidig blev færdiggjort. Lokalplanarbejdet blev igangsat i september 2020 med afholdelse af møder med repræsentanter for borgerforeningen, havnen og saunaprojektet. Forarbejdet, bl.a. med drøftelse af ønsker til byens videre udvikling samt byvandring med interesserede borgere og foreningsfolk, var lavet tilbage i 2017.

Forslag til Kommuneplantillæg nr. 042 har til formål at justere afgrænsningerne af enkelte rammeområder, bl.a. så det urbane bymiljø kan overføres til byzone ved lokalplanlægningen. Derudover er kommuneplanens afgrænsning af det historiske bymiljø i Årsdale justeret, så det kun omfatter de dele af byen, som fortsat vurderes at udgøre et sammenhængende bevaringsværdigt historisk bymiljø.

Forlag til Lokalplan nr. 118 for bevaring og videreudvikling af Aarsdale har primært til hensigt at bevare det historiske bymiljø. Afgrænsningen af lokalplanen følger afgrænsningen af den gældende bevarende lokalplan med tilføjelse af Klippegård, en fortsat markant gård beliggende centralt i byen, og Aarsdale Havn. Havnen er inddraget for at muliggøre et saunabyggeri, men også fordi den er selve grundlaget for fiskerlejets opståen og fortsat udgør et naturligt samlingssted.

Lokalplanområdet er valgt inddelt i 3 delområder; hhv. et blandet bolig- og erhvervsområde (B1), et boligområde (B2) og et havneområde (H). Inddelingen refererer til områdernes anvendelses- og bebyggelsesbestemmelser, som generelt følger de eksisterende kommuneplanrammer.

Det samlede lokalplanområde er klassificeret som et B område (næstbedst) på den generelle bevaringsskala for de nye bevaringsplaner. I henhold til Økonomi-, Erhvervs- og Plan udvalgets beslutning i april 2019, så lægges der med lokalplanforslaget for Aarsdale op til, at borgerne i vid udstrækning selv kan igangsætte istandsættelser. Bygningsarbejder, hvor bygningsarealet udvides, skal dog fortsat byggesagsbehandles for at sikre, at

byggelovgivningen (bygningsreglement m.fl.) overholdes. Det gælder bl.a. for om- og tilbygninger og nye kviste. Også udskiftning af døre og vinduer kan være forbundet med sikkerhedskrav som gør, at byggesagsbehandling er påkrævet, ligesom visse tekniske anlæg såsom solceller, solpaneler og minivindmøller også fortsat, i det foreliggende forslag, vil kræve byggetilladelse. Ovennævnte er forhold, hvor faglig rådgivning ofte er påkrævet for at undgå efterfølgende ressource- og omkostningstunge lovliggørelsessager.

Endelig er bestemmelserne i nærværende forslag sammenfattet i færre paragraffer med underparagraffer for at gøre det lettere for borgerne at finde de relevante bestemmelser.

Grundlaget for bevaringsindsatsen i Aarsdale har hidtil været Lokalplan nr. 30 Bevarende lokalplan for særlige bevaringsværdige byområder i Listed, Svaneke, Årsdale, Nexø og Snogebæk. Planen ophæves for så vidt angår Aarsdale, hvis lokalplanforslaget vedtages efter en offentlig høringsperiode på 8 uger.

De to planforslag er omfattet af § 8 i Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (miljøvurderingsloven/VVM). Bornholms Regionskommune har foretaget den lovpligtige screening af planforslagene og vurderet, at yderligere miljøvurdering ikke er nødvendig.

Forslag til hhv. kommuneplantillæg nr. 42 og lokalplan nr. 118 kan tilgås via links eller bilag:

- kommuneplantillæg: <https://bornholm.viewer.dkplan.niras.dk/dkplan/dkplan.aspx?pagelid=1030>
- lokalplan: <https://bornholm.viewer.dkplan.niras.dk/dkplan/dkplan.aspx?lokalplanId=343>

Tegning af Aarsdales kommende sauna er vedlagt som bilag til orientering.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 8: Grundlaget for det internationale arbejde og henvendelse fra Saaremaa Kommune, Estland

Bilag

FINALUdkast til revideret grundlag for BRKs internationale samarbejde

Organisatorisk og økonomisk status vedrørende internationalt samarbejde i regi af EU

Proposal

EU-projekter 2014-2020, overblik

Åbent punkt

8 Grundlaget for det internationale arbejde og henvendelse fra Saaremaa Kommune, Estland

00.03.10G01-0175

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	20-01-2021	9	
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	8	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Der kommer løbende henvendelser til Bornholms Regionskommune om deltagelse i internationale aktiviteter og projekter. Nærværende reviderede grundlag for Bornholms Regionskommunes internationale samarbejde er aktualiseret af en konkret henvendelse fra Saaremaa Kommune i Estland om afholdelse af kulturfestival på Bornholm og yderlige samarbejde mellem Saaremaa og Bornholm. Henvendelsen har tydeliggjort et behov for en tydeliggørelse og præcisering af, hvordan henvendelser vedrørende internationalt samarbejde skal håndteres.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- At Kommunalbestyrelsen godkender det reviderede grundlag for Bornholms Regionskommunes internationale samarbejder
- At der på baggrund af det reviderede grundlag for Bornholms Regionskommunes internationale samarbejder ikke indledes et formelt samarbejde med Saaremaa Kommune, Estland
- At BRK tilkendegiver at være åben for at drøfte rammerne for et kulturarrangement – evt. i forbindelse med den årlige Kulturuge – med Saaremaa kommune til særskilt politisk stillingtagen.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 20. januar 2021:

Morten Riis fremsatte følgende ændringsforslag til selve Grundlaget (bilag 1) og er tænkt som erstatning af 2. afsnit efter overskriften, "Retningslinjer for beslutninger om Bornholms Regionskommunes engagement i internationalt samarbejde" og lyder:
"Regionskommunen kan også indgå i internationale samarbejder i form af venskabsbysamarbejder og lignende, hvis der er et klart fokus, og hvor der kan opstilles en begrundet forventning om merværdi i forhold til indfrielsen af kommunalbestyrelsens visioner."

Der var ikke flertal for ændringsforslaget.

Kommunaldirektørens indstilling anbefales.

Morten Riis kan ikke medvirke til indstilling A), da han mener, BRK skal kunne indgå internationale samarbejder også uden et eksklusivt fokus på merværdi og egennytte.

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:

Kommunaldirektørens indstilling godkendt.

Liste Ø kan ikke medvirke til indstilling A), da de mener, BRK skal kunne indgå internationale samarbejder også uden et eksklusivt fokus på merværdi og egennytte.

Sagsfremstilling

1. Grundlaget for det internationale arbejde

Bilag 1 rummer et revideret grundlag for Bornholms Regionskommunes internationale samarbejde. I grundlaget belyses vision, formål, rammer og organisatorisk forankring samt sagsgang ved henvendelser. I bilag 2 og 3 orienteres om, hvordan Bornholm er engageret i EU-programmer, og hvad Bornholm hidtil har fået ud af det internationale samarbejde i form af tilskud fra EU.

Hovedlinjerne i det reviderede grundlag for Bornholms Regionskommunes internationale samarbejde er:

Vision

Bornholms Regionskommune skal være en internationalt orienteret dansk region i Europa, der med sine internationale aktiviteter er med til at realisere kommunalbestyrelsens visioner om, at fremme en bæredygtig udvikling, gøre Bornholm attraktiv for tilflyttere, turister og virksomheder, samt sikre både børn og voksne gode uddannelses- og jobmuligheder.

Formål

Det internationale samarbejde skal sikre en konkret merværdi for Bornholm, målt i forhold til:

1. **Lobbyvirksomhed**, hvor internationalt samarbejde kan fremme og synliggøre interesser og behov til gavn for udviklingen på Bornholm
2. **Videns- og erfaringsudveksling**, der kan understøtte varetagelsen af Bornholms Regionskommunes og andre bornholmske aktørers kerneopgaver
3. **Projektsamarbejder**, der kan fremme innovation, teknologisk udvikling, investeringer, kompetenceudvikling og understøtte kommunalbestyrelsens politikker og strategier.

Rammer og tilgange til internationalt samarbejde

Kommunalbestyrelsen fastlægger de overordnede politiske, organisatoriske og finansielle rammer for regionskommunens internationale aktiviteter og udpeger repræsentanter til de internationale fora, som Bornholms Regionskommune er repræsenteret i.

Der er tre tilgange til det internationale samarbejde:

1. Intern tilgang, der har fokus på, hvordan regionskommunen engageres i internationale samarbejder. Det kan bl.a. tage form af videns- og erfaringsudveksling og projekter, der understøtter kommunalbestyrelsens visioner, strategier og politikker. Retningslinjer for beslutninger vedr. regionskommunens engagement er konkretiseret nedenfor i afsnittet 'Retningslinjer for beslutninger om Bornholms Regionskommunes engagement i internationalt samarbejde'.

2. Ekstern tilgang, hvor regionskommunen yder støtte og vejledning til aktører på Bornholm, der ønsker internationalt samarbejde, samt koordinering af forespørgsler om internationalt samarbejde fra danske og udenlandske kontakter. Her kan Europe Direct Bornholm bistået af Bruxelleskontoret (Greater Copenhagen EU Office) f.eks. hjælpe med kontakter, hjælp til fondssøgning, kontakter til og brug af Bruxelles kontor m.m.
3. Lobbytilgang, hvor regionskommunen gennem medlemskab af forskellige EU-programmer har mulighed for at påvirke hvilke typer af projekt, der kan få støtte gennem programmer såsom Euroregion Baltic, EU's South Baltic program og EU's INTERREG Øresund-Kattegat-Skagerrak program.

I bilag 2 og 3 redegøres for aktuelle medlemskaber af EU-programmer, og der redegøres for, at Bornholm i perioden 2015-2020 har modtaget støtte fra EU på cirka 87 mio. kr.

Retningslinjer for beslutninger om Bornholms Regionskommunes engagement i internationalt samarbejde

Regionskommunen indgår alene i internationalt samarbejde i de sammenhænge, hvor der er en klar merværdi i forhold til et tydeligt formuleret formål. Dette kan både have form af afgrænsede projekter med et tydeligt formuleret formål, og det kan være i form af medlemskab af internationale lobbyorganisationer og videnssamarbejder i regi af bl.a. EU og Nordisk Råd.

Regionskommunen indgår ikke i langsigtede internationale samarbejder, herunder venskabsbysamarbejder og lignende, hvor der ikke er et klart fokus, og hvor der ikke umiddelbart kan forventes en merværdi i forhold til indfrielsen af kommunalbestyrelsens visioner.

Organisatorisk forankring og sagsbehandling i BRK

Alle sager om nye medlemskaber af internationale fora og større samarbejder drøftes i direktionen og chefgruppen. Chefgruppen og direktionen skal vurdere, om samarbejdet i forlængelse af ovenstående har et tydeligt relevant formål og en merværdi, der medvirker til at realisere kommunalbestyrelsens visioner. Opfylder ansøgningen de ovenstående kriterier, sendes forslaget til politisk behandling med beskrivelse af samarbejdets omfang, det forventede ressourceforbrug og eksplicit beskrivelse af, om samarbejdet kan realiseres inden for den eksisterende drift, eller om det kræver økonomiske bevillinger. Forslaget behandles i de relevante fagudvalg, de indstiller til behandling i Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget. Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller forslaget til Kommunalbestyrelsens beslutning.

Samarbejder af mindre omfang, der kan holdes inden for den eksisterende drift, afgøres af den enkelte centerchef i dialog med relevant direktør. Centerchef og direktør afgør, hvornår der er tale om større samarbejder, og hvornår der er tale om samarbejder af mindre omfang. Alle samarbejder, der involverer økonomiske forpligtelser ud over rejseaktiviteter, og som forpligter regionskommunen på en periode udover 3 måneder betragtes som udgangspunkt som større samarbejder. Medlemskab af viden-netværk i regi af eksempelvis Nordisk Råd betragtes dog som samarbejde af mindre omfang forudsat, at medlemskabet kan afholdes inden for de eksisterende drift.

Sagsbehandlingen for internationale samarbejder/projekter vil følge denne struktur:

Type af samarbejder/projekt	Hvordan sagsbehandles
Medlem af international organisation/fora	Direktion => chefgruppe => direktion => evt. relevant fagudvalg => ØEPU => KB
Projektsamarbejde, der involverer flere	Direktion => chefgruppe => direktion.

centre	Direktion afgør om samarbejdet kræver politisk stillingtagen.
Projektsamarbejde, der involverer et center	Centerchef i samarbejde med relevant direktør. Direktør afgør om samarbejdet kræver stillingtagen af direktionen jf. ovenfor.

2. Invitation til kulturfestival og internationalt samarbejde med Saaremaa Kommune

Borgmester Winni Grosbøll har modtaget en henvendelse den 18. juni 2020 fra Saaremaa Kommune, som ønsker at afholde en kulturfestival på Bornholm i foråret 2021 samt eventuelt at indgå i et fremtidigt internationalt samarbejde med Bornholms Regionskommune. Se vedhæftede invitation.

Henvendelsen er en opfølgning på et besøg fra Saaremaa Kommune og deres LAG enhed på Bornholm den 27. februar 2020.

Kulturfestival

I henvendelsen fremgår det, at kulturfestivalen skal foregå på Bornholm i foråret 2021. Saaremaa Kommune har dog i mail af 15. september 2020 udsat afholdelsen af Kulturfestivalen på ubestemt tid grundet Covid-19.

BRK skal bidrage med forberedelse, kontakter til kulturinstitutioner på Bornholm og lokal knowhow. Esterne vil selv stå for alle omkostninger til deres egen delegation under opholdet på Bornholm.

Sagen blev behandlet politisk i april 2020, hvor Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget indstillede til kommunalbestyrelsen, at udvalget så positivt på projektet, og at de efterfølgende ønskede, at kommunalbestyrelsen tog en principiel drøftelse i forhold til at indgå i internationale samarbejder.

Ressourcer til kulturfestival

Der er ikke for nærværende personale- eller øvrige økonomiske ressourcer i BRK til at understøtte forberedelse og afholdelse af en kulturfestival på Bornholm. Såfremt kommunalbestyrelsen beslutter at arbejde videre med dette, vil administrationen på baggrund af en dialog med Saaremaa udarbejde et dagsordenspunkt med vurdering af ressourcebehov samt mulige forslag til finansiering ved gennemførelse af arrangementet.

Samarbejde med Saaremaa Kommune

I henvendelsen anfører Saaremaa Kommune også, at de gerne vil indgå i et mere formaliseret samarbejde inden for innovation og bæredygtig energistyring, og henviser til, at Bornholm netop har vundet EU's Responsible Island Prize. I henvendelsen inviterer Saaremaa Kommune en delegation til Saaremaa for at drøfte samarbejdet. Besøget skulle have fundet sted primo september, men grundet Covid-19 er besøget udsat indtil videre.

I det reviderede grundlag for Bornholms Regionskommunes involvering i internationale samarbejder, som er gennemgået ovenfor, fremgår det, at regionskommunen ikke involverer sig i langsigtede internationale samarbejder såsom venskabsbysamarbejder. Det er herudover ikke administrationens vurdering, at et samarbejde om innovation og bæredygtig energistyring med Saaremaa vil have en merværdi for Bornholm, der modsvarer det ressourceforbrug et formaliseret samarbejde med Saaremaa vil kræve af regionskommunen. På den baggrund

anbefales det derfor, at regionskommunen ikke tager imod invitationen om et formaliseret samarbejde med Saaremaa Kommune.

Bilag 1: Revideret grundlag for BRK's internationale samarbejde

Bilag 2: Organisatorisk og økonomisk status vedr. internationalt samarbejde i regi af EU

Bilag 3: EU-projekter 2014-2020, overblik

Bilag 4: Henvendelsen fra Saaremaa Kommune af 18. juni 2020.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 9: Procesplan for Bornholms sammenhængende børne- og ungestrategi for 0-29 år

Bilag

Bilag 1 Bornholms sammenhængende børne- og ungepolitik 0-29 år oktober 2020

Åbent punkt

9 Procesplan for Bornholms sammenhængende børne- og ungestrategi for 0-29 år

00.01.00P15-0005

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	05-01-2021	2	
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	9	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen godkender

Resumé

Center for Børn og Familie har udarbejdet en procesplan for Bornholms sammenhængende børne- og ungestrategi for 0-29 år. Strategien vil i høj grad inddrage børn og unge i tilblivelsen, ligesom inputs fra processen for politikken vil blive taget med. Center for Børn og Familie har som mål, at strategien kan blive endelig godkendt i november 2021.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at

- procesplanen for udarbejdelsen af Bornholms sammenhængende børne- og ungestrategi for 0-29 år godkendes

Børne- og Skoleudvalget den 5. januar 2021:
Anbefales

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:
Indstillingen godkendt.

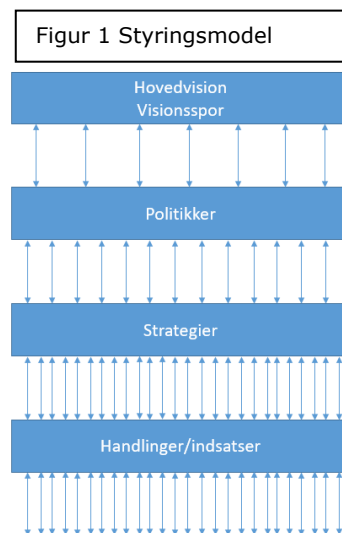
Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte Bornholms sammenhængende børne- og ungepolitik for 0-29 år på [mødet d. 8. oktober 2020](#). Her blev det også besluttet, at Center for Børn og Familie skulle igangsætte strategiarbejdet, for dermed at kunne præsentere en procesplan for Bornholms sammenhængende børne- og ungestrategi for 0-29 år.

Fra visioner til handlingsplaner i BRK

Bornholms sammenhængende børne- og ungepolitik for 0-29 år følger styringsmodellen i figur 1. Det ses af figuren, at BRK skelner mellem visioner, politikker, strategier og handlinger/indsatser.

Politikker skal understøtte kommunens overordnede ambitioner for Bornholms fremtid, og skal beskrive principperne og de langsigtede mål på området. Med andre ord beskriver politikkerne *hvad*

BRK gerne vil opnå på området, mens strategierne er de langsigtede planer for, *hvordan* BRK i praksis vil nå politikkenes mål. Strategierne er dermed helt nødvendige forudsætninger for, at politikkerne bliver et brugbart redskab.

Modellens nederste niveau består af handlingsplanerne, som beskriver de konkrete handlinger, der skal virkeliggøre politikkenes indhold.

Styringsmodellen har fokus på, at der er en klar sammenhæng mellem styringsdokumenterne og de mål, der er en del af mål- og budgetprocessen. Det vil sige, at udvalgets fireårige langsigtede budgetmål afspejles i politikken, og er styrende for de strategiske planer, mens de etårig budgetmål svarer til initiativer på handleplansniveau. Formålet er at koble styringsdokumenterne med budgettet og give mulighed for strategisk (og økonomisk) politisk prioritering.

Bornholms sammenhængende børne- og ungestrategi for 0-29 år

Bornholms sammenhængende børne- og ungepolitik består af 6 værdier og holdninger, som bornholmere – store som små – har peget på som afgørende for, at alle børn og unge på Bornholm i alderen 0 til 29 år kan få et godt børne- og ungdomsliv (se bilag 1). Det er disse værdier og holdninger, som strategien skal beskrive de langsigtede planer for, og hvordan de bliver til virkelighed. De efterfølgende handlingsplaner skal beskrive, hvordan der arbejdes med de langsigtede planer i kommunens centre.

En strategi med børn og unge – og de voksne

Ligesom politikken blev udarbejdet med bred involvering af børn og unge, vil strategiens tilblivelse også bygge på en aktiv og bred inddragelse af børn og unge. En del inspiration vil blive hentet fra de møder og workshops, som blev afholdt med børn, unge og voksne i forbindelse med udarbejdelsen af politikken i januar-februar 2020. Derudover vil der også blive benyttet borgerlabs (baseret på erfaringerne fra De små børns Bornholm) som metode, hvor børn, unge, forældre, foreninger mv. vil blive inddraget.

Her vil der være fokus på, hvordan vi som samfund og borgere (store som små) kan understøtte målene i politikken; eksempelvis hvordan vi – langsigtet og i fællesskab – understøtter, at alle børn og unge har en tryk base, og at alle børn og unge gennemfører en uddannelse og kommer i arbejde (værdi 1 og 6 i politikken).

Sammenhæng til øvrige politikker og strategier

BRK har de seneste år arbejdet med at udarbejde politikker og strategier jf. styringsmodellen, og enkelte områder er langt med udarbejdelsen af handleplaner. Tilblivelsen af strategien for børn og unge for 0-29 år vil derfor også have fokus på de allerede besluttede såvel som planlagte politikker, strategier og handleplaner. En stor del af arbejdet vil derfor blive at sikre, at der er overensstemmelse mellem styringsdokumenterne og gå kritisk til værks, hvis det ikke er tilfældet. Retningslinjer og vejledninger på børne- og ungeområdet vil derfor blive gennemgået og tilrettet eller ændret, så der er sammenhæng. Alle centre vil naturligvis blive inddraget i arbejdet med at skabe overblik over nye og gamle politikker, strategier og retningslinjer/initiativer – og i arbejdet med at revidere eller tilrette.

Procesplan for Bornholms sammenhængende børne- og ungestrategi for 0-29 år

Grundet restriktionerne på grund af Covid-19 vurderes det ikke muligt at inddrage borgerne i eks. borgerlabs før tidligst i marts 2021, og måske ikke engang der. Derfor vil der i den første tid være fokus på at samle tidligere inputs fra processen omkring politikken (herunder hørings-

svar) og på at skabe overblik over kommende og eksisterende politikker, strategier og retningslinjer samt allerede etablerede indsatser (herunder Den Sammenhængende Ungeindsats, De små børns Bornholm og Folkesundhedspolitik og -strategi). Hvis det grundet myndighedernes retningslinjer ikke er muligt at samle borgere i løbet af marts og april 2021, vil Center for Børn og Familie på det tidspunkt vurdere, om det giver anledning til revurdering af tidsplanen, som ses i tabel 1.

Tabel 1 Tidsplan for udarbejdelse af Bornholms sammenhængende børne- og ungestrategi for 0-29 år

Dato	Handling
3. december 2020	Indledende strategimøde mellem de centerchefer, der var i styregruppen for Bornholms sammenhængende børne- og ungepolitik 0-29 år
December 2020	Administrativ opsamling på inputs fra udarbejdelsen af politikken (gennemført januar og februar 2020)
5. januar 2021	Politisk behandling af procesplanen i Børne- og Skoleudvalget
Medio januar 2021	Dialog med centre om kommende og besluttede politikker og strategier med sammenhæng til Den sammenhængende børne- og ungestrategi for 0-29 år
28. januar 2021	Politisk behandling af procesplanen i Kommunalbestyrelsen
Marts/april 2021	Borgerlabs med børn, unge og voksne om de langsigtede mål for, hvordan vi opnår politikken værdier og holdninger
April 2021	Opsamling på borgerlabs og udarbejdelse af udkast til strategien
Primo maj 2021	Dialog med deltagere fra borgerlabs om udkast til strategien Dialog med centrene i BRK om udkast til strategien
Maj 2021	Tilretning af strategien baseret på dialog med borgere og centre
31. maj 2021	Dialog med Social- og Sundhedsudvalget om udkast til strategien
1. juni 2021	Dialog med Børne- og Skoleudvalget om udkast til strategien
2. juni 2021	Dialog med Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget om udkast til strategien
15. juni 2021	Dialog med Handicaprådet om udkast til strategien
24. juni 2021	Dialog med Kommunalbestyrelsen om udkast til strategien
Juli 2021	Tilretning af strategien baseret på den politisk behandling
23. august 2021	Præsentation af strategi til Social- og Sundhedsudvalget og beslutning om at sende i høring
24. august 2021	Præsentation af strategi til Børne- og Skoleudvalget og beslutning om at sende i høring
25. august 2021	Præsentation af strategi til Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget og beslutning om at sende i høring
23. september 2021	Præsentation af strategi til Kommunalbestyrelsen og beslutning om at sende i høring
24. september til 15. oktober 2021	Høring af Bornholms sammenhængende børne- og ungestrategi for 0-29 år (bred offentlig høring samt Handicaprådet, Integrationsrådet, Dagtilbudsbestyrelse, skolebestyrelser mv.)
Ultimo oktober 2021	Tilretning af strategi på baggrund af høringssvar
November 2021	Endelig politisk behandling og godkendelse af Bornholms sammenhængende børne- og ungestrategi for 0-29 år

Målet er, at Bornholms sammenhængende børne- og ungestrategi for 0-29 år kan godkendes i de politiske udvalg i løbet af november 2021.

Handlingsplaner for området

Eftersom handlingsplanerne angiver de konkrete handlinger, som kommunens centre arbejder med for at få strategien og politikken til at lykkes, skal de naturligvis formuleres på børne- og ungeområdet.

Det arbejde vil igangsættes i løbet af det sene forår og tidlige efterår i 2021, når strategien begynder at få sin endelige form. Også det arbejde vil ske i tæt samarbejde med kommunens øvrige centre.

Økonomiske konsekvenser

De udgifter, der måtte være forbundet med afholdelse af borgerlabs og andre borgerrettede workshops vil blive afholdt indenfor rammen af Center for Børn og Families budget.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 10: Status på De små børns Bornholm - december 2020

Bilag

Bilag 1 Milepælsplan De små børns Bornholm

Bilag 2 Kursus i SprogTrappen

Bilag 3 Fælles Hjemmebesøg

Bilag 4 Babybuilding - fædregruppe

Bilag 5 Kommunikationsplan for De små børns Bornholm

Åbent punkt

10 Status på De små børns Bornholm - december 2020

00.16.02P20-0008

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	01-12-2020	7	
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	10	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget indstiller
Handicaprådet orienteres
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

De små Børns Bornholm følger overordnet de fastsatte milepæle, og har i løbet af 2020 udviklet pilot-indsatser og afprøvet dem hos enkelte familier og børnehuse. Covid-19 har udfordret civilsamfundssporet i programmet, ligesom enkelte uddannelsesaktiviteter er udsat til 2021. Programmet har derfor ubrugte midler i 2020, som forventes overført til 2021.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at

- Orienteringen tages til efterretning.

Børne- og Skoleudvalget den 1. december 2020:

Taget til efterretning.

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

I juni 2020 blev Børne- og Skoleudvalget samt Kommunalbestyrelsen orienteret om status for De små Børns Bornholm (DSBB). I den anledning anbefalede programledelsen for DSBB, at det politiske niveau blev orienteret om programmets fremdrift i samme omfang som Egmont Fonden.

Programmets fremdrift

Civilsamfundsporet er den del af programmet, som er mest udfordret af Covid-19, da mange frivillige foreninger og organisationer på området har skulle omstille sig, og retningslinjerne har gjort det svært at planlægge samarbejds møder. Forårets nedlukning har desuden medført et mindre skub i enkelte uddannelsesaktiviteter, som forventes at blive afholdt i foråret 2021, men overordnet set følger programmet de fastsatte milepæle (se bilag 1). Det har dog ikke påvirket gennemførelsen af kurserne i Sprogtrappen, som er blevet omlagt til digitale kurser for resten af 2020. Sprogtrappen er et forebyggende sprogpædagogisk redskab, hvis formål er at styrke fagpersonalets evner til at understøtte optimal udvikling og læring hos både et- og tosprogede børn mellem 0 og 3½ år (se beskrivelse af kurset i bilag 2). Kurset er for samtlige

personale i vuggestuer og ledere, dagplejepædagoger, sundhedsplejersker, talehørekonsulenter, medarbejdere i Inklusions- og Ressourceteamet samt ergoterapeuter.

Ifølge tidsplanen skal en lang række af indsatserne først starte op i januar 2021, og programmet har således brugt 2020 til at udvikle pilot-indsatser og afprøve dem hos enkelte familier og børnehuse for at vurdere, om de har den ønskede effekt. Herefter er der foretaget videreudvikling af indsatserne, og nogle er nu klar til at benyttes i større skala.

Et eksempel på sådan en pilot-indsats er besøg hos familier i forbindelse med overgangen fra hjem til dagtilbud, hvor både sundhedsplejerske og pædagog deltager sammen med familien (se bilag 3 for beskrivelse af Fælles Hjemmebesøg). Denne indsats udvides i løbet af foråret 2021, så flere familier får Fælles Hjemmebesøg, og undervejs justeres indsatsen ved behov.

Programmet har også haft god dialog med DGI Bornholm henover foråret 2020, hvilket har resulteret i et samarbejde omkring fædregrupper for mænd (BabyBuilding – se bilag 4). Det er primært DGI Bornholm, der står for afviklingen af fædregruppen, og programmet har bidraget med viden og sparring omkring indsatsen, som blandt andet bygger på erfaringer fra Thisted og Frederiksberg Kommune, ligesom Inklusions- og Ressourceteamet samt Sundhedsplejen er involveret i dele af forløbet. BabyBuilding har kørt henover efteråret 2020 og afsluttes i december, hvor programmet og DGI Bornholm vil evaluere og justere indsatsen. Der forventes at være endnu et forløb med BabyBuilding i foråret 2021.

I statusopdateringen fra juni 2020 fremgår det, at programledelsen udarbejdede en kommunikationsplan, som kunne præsenteres for styregruppen. Den findes i bilag 5.

Næste status gives til Børne- og Skoleudvalget, Handicaprådet og Kommunalbestyrelsen efter sommerferien 2021, da der følges samme kadence som til Egmont Fonden.

Økonomiske konsekvenser

Grundet Covid-19 er en række indsatser udskudt til 2021 heriblandt uddannelsesaktiviteter, og dermed afholdes udgiften også først næste år. Det forventes derfor, at mindreforbruget i 2020 vil blive overført til 2021.

Supplerende sagsfremstilling til KB 28.1.2021

I forbindelse med De små børns Bornholm (DSBB) oprettes Bornholms Børnealliance som en referencegruppe/følgegruppe med led ud i det bornholmske lokal- og civilsamfund. Børnealliancen har som udgangspunkt blandt andet til formål at kvalificere materialer og idéer, rådgive programledelsen for DSBB samt at sikre kendskab til og forankring af DSBB lokalt på Bornholm ved at sætte programmet på dagsordenen lokalt, fx på arbejdspladser, i borgerforeninger, foreningslivet, i pressen, i kulturlivet mv.

I Bornholms Børnealliance konkretiseres den fælles hensigt om, at mange aktører i det bornholmske samfund kan bidrage til en god start på det gode børneliv. Bornholms Børnealliance skal være et mødested, hvor civilsamfundsaktører inviteres til at tænke på tværs og udvikle nye tiltag sammen.

Fordi formålet med Børnealliancen er så bredt, er strukturen i alliancen tænkt som en dynamisk og tilpasningsorienteret struktur, hvor der er en række faste repræsentanter, men hvor der kan trækkes øvrige deltagere ind afhængig af emner eller temaer.

Formandsposten i Bornholms Børnealliance

Borgmester Winni Grosbøll har fungeret som formand for Bornholms Børnealliance, men i forbindelse med hendes fratrædelse som borgmester, tiltræder Morten Riis som formand for alliancen pr. 1. januar 2021.

Skiftet i formandsposten giver ikke anledning til ændring for programindsatsen i De små Børns Bornholm.

Igangsættelse af Bornholms Børnealliance

Planen om at etablere Bornholms Børnealliance på et planlagt møde ultimo 2020 blev revurderet, og programledelsen besluttede efter Borgmester Winni Grosbølls anbefaling, at udskyde alliancens kick-off til 2021. Der er endnu ikke fastsat ny dato for opstart, men ambitionen er, at Bornholms Børnealliance etableres indenfor de første måneder af det nye år i forbindelse med et samlet strategisk fokus på programmets spor 4: Samarbejde med civilsamfundets aktører, som også er blevet forsinket af Corona-situationen.

Programledelsen har i samarbejde med programpartner Socialt Udviklingscenter SUS forberedt flere scenarier for alternativ igangsættelse, såfremt det fortsat ikke vil være muligt at samles 40-50 aktører. Dette skal afstemmes og planlægges med formand Morten Riis ved et møde i det nye år.

Økonomiske konsekvenser

Egmont Fonden har godkendt overførsel af ubrugte midler fra 2020 til 2021, således at forsinkelsen af alliancens igangsættelse ikke har økonomiske konsekvenser.

Handicaprådet fik den 14. december 2020 forelagt ovenstående sag til orientering:

Til orientering i Handicaprådet:

Handicaprådet den 14. december 2020:

Handicaprådet tager orienteringen til efterretning.

Punkt 11: Fælles Folkeskole Bornholm - statusorientering

Bilag

Bilag 1: Kommissorium Fælles Folkeskole Bornholm

Bilag 2: Organisering Fælles Folkeskole Bornholm

Bilag 3: Inkluderende Fællesskaber for alle børn BRK

Bilag 4: Tids- og procesplan Fælles Folkeskole Bornholm, opdateret version

Åbent punkt

11 Fælles Folkeskole Bornholm - statusorientering

17.01.00A00-0011

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	01-12-2020	11	
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	11	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Center for Skole har iværksat *Fælles Folkeskole Bornholm* til udvikling af de bornholmske almen- og specialskoler, og herunder et arbejde med at etablere *mellemformer*, som supplerende skoletilbud i folkeskolen. I tillæg til *Udviklingsplan for folkeskolerne på Bornholm 2019-2022* er udarbejdet et kommissorium for arbejdet samt oplæg til en revideret tids- og procesplan, som forelægges til orientering.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning
- den reviderede tids- og procesplan for Fælles Folkeskole Bornholm godkendes med de foreslåede ændringer
- Børne- og Skoleudvalget udpeger en repræsentant til den politiske følgegruppe

Børne- og Skoleudvalget den 1. december 2020:

Ad. a: Taget til efterretning

Ad. b: anbefales

Ad. c: Erik Lund Hansen udpeges til den politiske følgegruppe.

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:

Børne- og Skoleudvalgets indstilling godkendt. Sagen sendes til orientering i Handicaprådet.

Sagsfremstilling

Børne- og Skoleudvalget har tilkendegivet ønske om at følge arbejdet med Fælles Folkeskole Bornholm tæt, og udvalget præsenteres således for en statusorientering på arbejdet med implementering af de politiske og strategiske mål for den fælles, bornholmske folkeskole.

Kommissorium for Fælles Folkeskole Bornholm

Der er udarbejdet et kommissorium for Fælles Folkeskole Bornholm med tydelige mål, organisering og procesplan for arbejdet (bilag 1).

Kommissoriet sætter retning for Center for Skoles indsats frem mod realiseringen af Fælles folkeskole Bornholm til udvikling af såvel almen- som specialskoleområdet samt organisering af nye supplerende mellemformer. Fælles strategiske indsatser på tværs af alle skoler er, sammen med skolernes lokale udviklingsplaner, en forudsætning for, at de politiske mål kan indfries. Skolerne skal desuden arbejde tættere sammen på tværs med respekt for de enkelte skolars forskellighed.

Kommissoriet for arbejdet med Fælles Folkeskole Bornholm er udarbejdet af administrationen med involvering af skole- og mellemlederne. CenterMED i Center for Skole har, sammen med brks chefgruppe, bidraget med input til en kvalificering af kommissoriet, og styregruppen for Fælles Folkeskole Bornholm har den 19. november 2020 godkendt kommissoriet i sin nuværende form.

Med Fælles folkeskole Bornholm arbejder Center for Skole frem mod opfyldelse af de fem langsigtede politiske mål, som fremgår af den overordnede udviklingsplan:

- Alle skoler præsterer på niveau eller bedre end forventet målt ud fra socioøkonomisk reference
- Trivslen blandt eleverne ligger på landsgennemsnittet
- Andelen af gode læsere er på 80%
- Karaktergennemsnittet efter afgangseksamen ligger på landsgennemsnittet
- 70% som starter i børnehaveklasse vælger en folkeskole

Målene søges indfriet med fokus på mål for folkeskolens udvikling frem mod 2022, med særlig vægt på tre overordnede mål og fem delmål:

Tre overordnede mål

1. Elever og medarbejdere trives godt i folkeskolen
2. Folkeskolen har et højt fagligt niveau
3. Folkeskolen er det naturlige skolevalg

Fem delmål

Delmål 1: God trivsel

Delmål 2: Høj faglighed

Delmål 3: En folkeskole for alle

Delmål 4: Kommunikation og dialog

Delmål 5: Rammer og vilkår

Samtlige skoler har lagt de langsigtede politiske mål, såvel som den strategiske udviklingsplans overordnede mål og delmål, til grund for deres lokale udviklings- og handleplaner. I forbindelse skolernes lokale arbejde med udviklingsplanerne er planlagt to halvårslige dialog- og opfølgingsmøder mellem administrationen og de enkelte skoler. Første opfølgingsmøde på skolerne afvikles i perioden fra december 2020 til februar 2021.

Organisering af Fælles Folkeskole Bornholm

Til at understøtte fokus og konkret opfølgning på mål og indsatser, er nedsat en projektorganisation. Administrationen foreslår, at der nedsættes en politisk følgegruppe med formanden for BSU som formand og med inddragelse af relevante organisationer (bilag 2).

Organisering af specialtilbud - Inkluderende fællesskaber for alle børn

Arbejdet med de tre supplerende skoletilbud og øvrige understøttende indsatser på det specialiserede område, som beskrevet i notatet *Inkluderende fællesskaber for alle børn* (bilag 3) indgår som et parallelt og integreret delprojekt under *Fælles Folkeskole Bornholm*. En selvstændig projektgruppe har ansvar for at evaluere og følge op på de første erfaringer, og ultimo 2020 nedsætter administrationen en selvstændig følgegruppe med inddragelse af PPR, forældre og relevante organisationer.

Tids- og procesplan

Udviklingsplan for folkeskolerne på Bornholm 2019-2022, kommissoriet og programmets tids- og procesplan udgør masterplanen for programmets implementering og målopfyldelse. Administrationen har revurderet den oprindelige tids- og procesplan, som kommunalbestyrelsen vedtog den 28. februar 2019, og fremlægger oplæg til en opdateret procesplan til Kommunalbestyrelsens godkendelse. Supplerende aktiviteter og reviderede tidspunkter for mål og leverancer er markeret med **rødt** (bilag 4).

Igangværende aktiviteter

Alle skoler arbejder med implementering af deres lokale udviklingsplaner, herunder at styrke skolens kommunikation og dialog med forældre og lokale samarbejdsaktører.

Ledere og fagprofessionelle gennemgår uddannelsesforløb i *Professionelle læringsfællesskaber* med fokus på praksis for teamsamarbejde og inddragelse af fagprofessionelle med henblik på optimal læring og trivsel.

Otte arbejdsgrupper arbejder med strategiske, tværgående indsatsområder. I grupperne deles viden og best practise med henblik på at skabe de bedst mulige forudsætninger for elevernes trivsel og læring. De strategiske arbejdsgrupper understøttes af administrationen.

I efteråret 2020 er der opstart af styre-, projekt og politisk følgegruppe i regi af Fælles Folkeskole Bornholm.

Der er nedsat arbejdsgruppe på tværs af Center for Skole og Center for Børn og Familie med ansvar for at gennemføre en første erfaringsopsamling/evaluering af de nye supplerende skoletilbud og understøttende indsatser i *Inkluderende fællesskaber for alle børn*.

Kommende aktiviteter, vinter-forår 2020-2021

I den kommende tid vil der fortsat arbejdes med de strategiske arbejdsgrupper frem mod udvikling af et fælles koncept for hvert strategisk område, der kan implementeres på alle folkeskolerne. Der vil desuden blive afholdt halvårslige dialog- og opfølgingsmøder på alle skoler med fokus på systematisk målopfyldelse og implementering af overordnede og lokale udviklingsplaner. Samtidigt vil den selvstændige projektgruppe, der er nedsat til evaluering af de specialpædagogiske pilotprojekter, arbejde med en erfaringsopsamling på det foreløbige arbejde med henblik på en langsigtet plan for de supplerende skoletilbud og understøttende indsatser. Evalueringen forventes at blive behandlet politisk i marts 2021.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 12: Udmøntning af strukturændring vedr. vikarudgifter

Åbent punkt

12 Udmøntning af strukturændring vedr. vikarudgifter

27.00.00G01-1658

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	04-01-2021	3	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	20-01-2021	15	
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	12	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget indstiller

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I forbindelse med budget 2018 blev det besluttet, at der skulle ske en større strukturændring i anvendelsen af vikarer på ældreområdet i forhold til anvendelsen af kommunalt ansatte til opgaveløsningen. Forslaget indebar, at der skulle gennemføres en væsentlig reduktion af udgifterne til vikarer i perioden 2018 - 2021.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at

- udmøntningen på vikarområdet finansieres på det samlede aktivitetsbudget, fra budget 2020

Social- og Sundhedsudvalget, den 4. januar 2021:

Anbefales.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 20. januar 2021:

Indstillingen anbefales.

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:

Indstillingen godkendt.

Sagsfremstilling

I forbindelse med budgetvedtagelsen for 2018 blev der politisk vedtaget nedenstående besparelse på brug af vikarer i ældreområdet:

Politiske prioriteringer	Beløb i 1.000 kr., 2018-pl			
	2018	2019	2020	2021
Vikar udgifter, struktur ændring	-2.026	-4.559	-5.066	-5.066

Ældreområdet har ikke direkte budgetlagt udgifter til vikarer, men udgifterne indgår i aktivitetsbudgetterne i henholdsvis Hjemmeplejen og på Plejeboligområdet.

I 2018 valgte området at indregne besparelsen på de 2,0 mio. kr. i afregningspriserne til Hjemmeplejen og Frit Valg leverandørerne, men kun i det ene år.

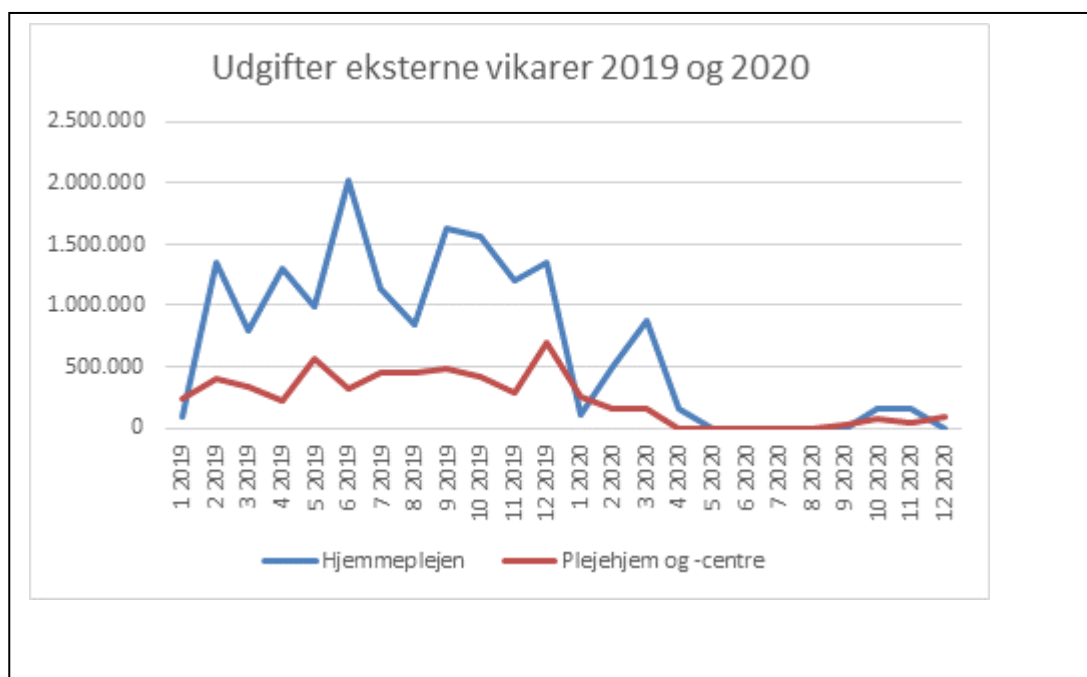
I 2019 valgte området at lade besparelsen stå urørt under Fællesudgifter, ældre, hvor ændringer til budgettet typisk bliver indberettet og står frem til at man beslutter sig for hvordan midlerne skal udmøntes.

Fra budget 2020 og frem er besparelsen indregnet i centerets samlede aktivitetsbudget, dvs. at budgettet i 2020 og frem er justeret ned med ca. 5,1 mio. kr.

Det fremgår af sagsfremstillingen fra december 2017 [KB 21122017 punkt 8](#), at Ældreområdets handlingsplan, som blev sat i værk i november 2017, indeholdende følgende elementer:

1. Rekruttering af nye medarbejdere
2. Nuværende ansatte tilbydes at gå op i tid
3. Ændring i planlægning i en overgangsperiode
4. Ændring i indsatsen i en overgangsperiode

Center for Ældre har haft en taktik om at rekruttere nye medarbejdere, for derigennem at reducere behovet for eksterne vikarer. Dette blev iværksat i november 2019. Udviklingen i udgiften til eksterne vikarer ses nedenfor:

Det ses, at der er et stort fald i udgifterne til eksterne vikarer. Faldet er bl.a. sket med baggrund i en stærk og tæt involvering af alle TRIO-grupper.

Der har været lavet fælles annoncering efter medarbejdere, og faste medarbejdere blev tilbudt flere timer, hvor det var muligt.

Det lykkes at rekruttere medarbejdere til Ældre, der før har været fast tilknyttet eksternt vikarbureau. Der er dog stadig udfordringer med at rekruttere medarbejdere, hvorfor der arbejdes målrettet på at tænke andre faggrupper ind i organisationen og tilbyde uddannelse i tæt samarbejde med jobcenter og Social- og Sundhedsskolen. Det vil ikke kunne undgås, at der i et vist omfang stadigvæk vil være brug for vikarer i Hjemmeplejen og på pPlejhjem- og centre.

I marts 2020 trådte et nødberedskab i kraft grundet Covid-19 pandemien, blev der lukket helt ned for eksterne vikarer for at minimere smitterisikoen. Der har været et enkelt team, som, for at få driften til at hænge sammen, har anvendt eksterne vikarer. Dette ses naturligt i forbruget, men besparelsen skal ikke kun ses i lyset af Covid-19, men også i den indsats, der er gjort for at minimere forbruget.

Økonomiske konsekvenser

Center for ældre har i en årrække arbejdet med effektiviseringer og omlægning af driften fx omlægning til faste rute i hjemmeplejen, mindre teams med ledelse tættere på m.v. Det forventes fremover at have en permanent struktur, noget der, udover udgiftsniveauet i fx Hjemmeplejen, også har haft en effekt på det samlede aktivitetsniveau. Der ses derfor i 2020 en lavere aktivitet og et væsentligt mindreforbrug som følge heraf. Det foreslås derfor at vikarbesparelsen udmøntes igennem det samlede aktivitetsbudget fra og med 2021.

Dog vil aktivitetsbudgettet kunne komme under pres, hvis der kommer et markant øget behov for ydelser.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 13: Revideret procesplan for udarbejdelse af handicappolitik og værdighedspolitik

Bilag

Rammenotat - Udarbejdelse af Handicappolitik Bornholms Regionskommune

Åbent punkt

13 Revideret procesplan for udarbejdelse af handicappolitik og værdighedspolitik

00.01.00A00-0081

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	04-01-2021	14	
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	13	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget orienteres

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Center Psykiatri og Handicap fremsender forslag til revideret procesplan for udarbejdelse af Handicappolitik og Værdighedspolitik.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- at kommunalbestyrelsen tager orienteringen til efterretning

Social- og Sundhedsudvalget, den 4. januar 2021:
Orienteringen taget til efterretning.

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:
Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

I forbindelse med det gældende forsamlingsforbud, og de begrænsninger dette medfører, foreslås der en tidsmæssig ændring af den af SSU (21. september 2020) og KB (08. oktober 2020) godkendt procesplan for det videre arbejde med politikkerne.

Selve processen med inddragelse af en hel række interessenter, og afholdelse af temadag, bliver vanskeliggjort af uvisheden omkring hvordan forsamlingsforbuddet ser ud efter den 02. januar 2021.

For sikre intensionerne omkring en bred inddragelse af interessenter i det forberedende arbejde, anmodes der om at den ændrede procesplan godkendes, med henblik på at der kan afholdes temadag i marts 2021, og ske endelig godkendelse af politikker i juni 2021.

Den samlede reviderede procesplan, er afhængig af hvordan Coronasituationen udvikler sig.

2021	
januar - februar	Møde i SSU (04. januar) – Orientering om status på

	planlægningsarbejdet Ultimo Orientering KB Planlægning af temadag. Herunder bl.a.: Indkaldelse af interessenter til Temadag – udarbejdelse af materiale til Samtalesalon (temaer, emner etc.)
marts - maj	Afholdelse af Temadag – Samtalesalon. Opsamling fra Temadag Udarbejdelse af udkast til politikker. Møde i SSU – Udkast til politik i høring i Ældreråd og Handicapråd
juni	Møde i SSU. Drøftelse og anbefaling af politik. Behandling i BSU, JUFU, NMU, ØEP - Til endelig godkendelse i KB Vedtagelse af politikker i KB

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

Til kommentering i Handicaprådet:

Handicaprådet den 14. december 2020:

Handicaprådet anbefaler den reviderede procesplan

Til kommentering i Ældrerådet:

Bornholms Ældreråd, den 15. december 2020:

Tages til efterretning. Forståeligt med udsættelse af temadage p.g.a Corona-situationen.

Punkt 14: Nexøhallens ansøgning om kommunegaranti til anlæggelse af kunstgræsbane

Bilag

Ansøgning om kommunegaranti fra Nexø Hallen S/I

Årsrapport 2019 Nexø Hallen

Tilbud på udbygning af omklædningsrum og bedefaciliteter i Nexø-Hallen

Åbent punkt

14 Nexøhallen ansøger om kommunegaranti til anlæggelse af kunstgræsbane og udvidelse af omklædningsrum

18.20.00040-0009

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-01-2021	2	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	20-01-2021	14	
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	14	

Hvem beslutter

Job-, Udvikling- og Fritidsudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Den selvejende idrætshal Nexø Hallen S/I ansøger om kommunegaranti på 3,8 mio. kr. til udvidelse af hallen med ekstra omklædningsrum, toiletter, redskabsrum og et nyt 11 mands kunstgræsbaneanlæg uden for hallen på eksisterende græsbane. Ligeledes ansøges om årligt driftstilskud på 50.000,00 Kr. i den 30 årige låneperiode. Da sagen fortsat rummer aspekter med en vis usikkerhed indstilles i første omgang til en principiel drøftelse.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren indstiller, at

- Udvalget gennemfører en principiel drøftelse af
- hvorvidt kommunen vil yde kommunegaranti til ekstra omklædningsrum, toiletter, redskabsrum og et nyt 11 mands kunstgræsbaneanlæg samt
- om der skal ydes et tilskud til den kommende drift af kunstgræsbaneanlægget samt
- hvilke elementer udvalget eventuelt ønsker afdækket yderligere inden endelig beslutning på kommende møde.

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 6. maj 2020:

Punktet udsættes og genoptages. Nexø Hallen inviteres til dialog og gennemgang af de rejste spørgsmål.

Koncerndirektøren indstiller, at

- kommunen vil yde kommunegaranti til ekstra omklædningsrum, toiletter og redskabsrum på 1,1 mio. kr. eller,
- kommunen vil yde kommunegaranti til et nyt 11 mands kunstgræsbaneanlæg på 2,7 mio. kr. eller,

- c) kommunen vil yde en samlet kommunegaranti til omklædningsrum, toiletter, redskabsrum og kunstgræsbaneanlæg på i alt 3,8 mio. kr.
- d) driften af kunstgræsbane godkendes.
- e) indhentede test af miljøforhold samt løbende kvalitetskontrol jfr. punkt om miljøforhold godkendes.

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 6. januar 2021:

- c) anbefales under forudsætning, at der søges relevante fonde for at reducere kommunegarantiens maksimale beløb på 3,8 mio. kr.
- d) og e) anbefales.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 20. januar 2021:

Thomas Thors fremsatte følgende ændringsforslag:

"Økonomi, Erhvervs- og Planudvalget indstiller til kommunalbestyrelsen at udsætte behandlingen af ansøgningen af kommunegarantien til Nexø Hallen I/S har opnået betydelig fondsstøtte til projektet. Udvalget tilkendegiver en vilje til at genbehandle ansøgningen, når der er overblik over restfinansieringen. Sagen genoptages om senest om 3 måneder efter fornyet behandling i Job, Uddannelses- og Fritidsudvalget."

For ændringsforslaget stemte Thomas Thors og Bente Helms.

Imod ændringsforslaget stemte Linda Kofoed Person, Søren Schow og Kirstine van Sabben, Morten Riis og Leif Olsen.

Ændringsforslaget er faldet.

Job-, Udviklings og Fritidsudvalgets indstilling anbefales.

Moren Riis og Leif Olsen kan ikke medvirke, da de kun kan støtte en kommunal garanti under forudsætning af, at anlægget af miljøhensyn – primært tungmetaller - tilsluttes det offentlige kloaknet ligesom selve anlægget skal etableres uden anvendelse af mikroplast materialer.

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:

Job-, Udviklings og Fritidsudvalgets indstilling godkendt, idet det i forhold til indstilling d) skal præciseres, at driftstilskuddet svarer til de 25.000 kr., der i dag anvendes på drift af banen.

Liste Ø og liste F kan ikke medvirke, da de kun kan støtte en kommunal garanti under forudsætning af, at anlægget af miljøhensyn – primært tungmetaller - tilsluttes det offentlige kloaknet ligesom selve anlægget skal etableres uden anvendelse af mikroplast materialer.

Sagsfremstilling

Nexø Hallen S/I's bestyrelse anmoder Bornholms Regionskommune om en kommunegaranti på 3.800.000,00 Kr. Nexøhallen ønsker at optage et nyt 30 årigt lån på 3.800.000,00 Kr. i Kommune Kredit.

Lånet skal dels finansiere en udvidelse af hallen med ekstra omklædningsrum, toiletter, redskabsrum og dels et nyt 11 mands kunstgræsbaneanlæg uden for hallen på eksisterende græsbane.

I lånets 30-årige afdragsperiode ansøger Nexø Hallen ligeledes om, at modtage 50.000,00 Kr. årligt fra Bornholms Regionskommune som tilskud til drift og vedligeholdelse af kunstgræsbanen. Der anmodes om, at driftstilskuddet tages fra beløb til vedligeholdelse og drift af den eksisterende udendørs fodboldbane, som inddrages til kunstgræsbane. Nuværende vedligeholdelse og drift af udendørs fodboldbane varetages af Bornholms Idrætsområder. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at der ikke ydes driftstilskud til kunstgræsbanen på Rønne Stadion Nord.

Det areal som kunstgræsbanen ønskes opført på rummer i dag en vintertræningsbane, kategoriseret som en D-bane (laveste driftsniveau for aktive baner). Driftsudgiften for sådan en bane er maks. 20.000,00 – 25.000,00 Kr. årligt.

En godkendelse af en kommunegaranti til anlæggelse af kunstgræsbane og etablering af udvidelse af omklædningsrum m.m., vil ifølge Nexø Hallen I/S være en forudsætning for, at starte projektet op, herunder de indledningsvise undersøgelser som eks. miljøgodkendelse og byggetilladelse. Samtidig med en opstart af projektet vil Nexø S/I sideløbende kunne ansøge om eksterne fonde og puljer til projektet. I så fald vil det ansøgte beløb til kommunegarantien mindskes.

Afslag på tidligere ansøgning om kommunegaranti

Nexø Hallen S/I har tidligere anmodet om kommunegaranti på 1,6 mio. kr. til nyt trim center og etablering af omklædnings- og badefaciliteter samt udvidelse af hallens redskabsrum.

Kommunalbestyrelsen valgte at meddele afslag på ansøgningen om kommunegaranti den 23. maj 2019.

I forbindelse med facilitetsudvikling inden for idrætsområdet har Bornholms Regionskommune tidligere godkendt kommunegaranti til følgende haller:

Debitor	KB den	Beløb tkr.
DGI-Hallen	23-02-2017	4.000
Nyvest Skyttecenter	12-10-2017	1.100
Tejn IF	12-10-2017	1.500
Viking Atletik	12-10-2017	1.400
Bornholms Idræts- og kulturcenter	21-12-2017	4.500

Kunstgræsbaneanlæggets placering, etablering og øvrige forhold

Indledningsvis har der været afholdt møder med Nexø-Hallen om kunstgræsbaneanlæggets placering, etablering, forventet benyttelse, miljøkrav samt drift og vedligeholdelse.

Anlæggets placering omfatter etablering af en 11-mands kunstgræsbane placeret på Nexø Stadions nuværende vintertræningsbane.

Nexøhallen har indgået et samarbejde med firmaet WGS, som er leverandør af kunstgræsbaner produceret af den hollandske leverandør EDEL Grass. WGS har leveret en omfattende referenceliste for de kunstgræsbaner de tidligere har været leverandør af.

Der er ikke meldt noget ud om kunstgræsbanens størrelse, men Nexø Hallen har oplyst, at den skal være 60 m bred og ca. 105 m lang, excl. evt. miljøkant omkring banen. Dette er mindre end den typiske størrelse for en kunstgræsbane, hvor bredden er op til 68 m og længden er 105 m. Der er alene afsat plads til afrømmet sne på den ene langside af banen. Den anden langside af banen grænser op til Nexø Tennisklubs baner.

Disse baner ligger lavere end arealet, hvor kunstgræsbanen skal placeres, hvorfor det må forventes, at der også skal etableres en miljøkant på denne langside, for at undgå at gummigranulat falder ned ad den skråning, der er mod tennisbanerne.

Banen skal iflg. Nexø Hallen være en traditionel kunstgræsbane med et kunstgræstæppe bygget op med kvartssand og SBR gummigranulat.

Anlæggets drift og vedligeholdelse

Det er hensigten, at kunstgræsbanen skal være offentlig tilgængelig, uden beregning af leje for at benytte den, i modsætning til banen i Rønne, hvor lejeindtægten er med til at finansiere driften.

Kunstgræsbanens drift og vedligeholdelse vil indgå i Nexø -Hallens øvrige timer og funktioner hos ansatte i hallen. Maskinel som fejmaskiner, maskiner til opsamling af granulat og støvsugning har hallen allerede, og vil kunne anvendes til den daglige drift og vedligeholdelse af kunstgræsbanen.

Yderligere afdækning af behovet for ny kunstgræsbane og udvidelse af omklædningsrum

En kunstgræsbane har længe været et ønske for alle fodboldklubber på Østbornholm og DBU Bornholm, som bakker op om projektet.

Kunstgræsbanen anlægges med et flerfunktionelt perspektiv. Dvs. at idrætsgrene som ikke har tradition for at være på kunstgræs, vil kunne anvende denne nye facilitet i Nexø. Tankerne med kunstgræsbanen er, at den kan benyttes af alle, også af andre idrætstilbud, foreninger og frivillige. Af samme grund har man fravalgt at indhegne banen, så brugere kan anvende den, når som helst også uden for hallens åbningstid. At undlade indhegning er dog et af de forhold, som skal undersøges i forbindelse med miljøgodkendelsen.

Paradisbakkeskolen som er tættest på anlægget, vil kunne anvende kunstgræsbanen i undervisningsbrug, samt om eftermiddage når fritidsordningen er åben. Således vil mange flere børn få adgang til fodbold og andre idrætsmuligheder inden for en kort afstand året rundt.

I løbet af de seneste 10-15 år er kunstgræsbaner til fodbold og andre sportsgrene i stigende grad blevet populære, fordi de forlænger sæsonen betydeligt i forhold til traditionelle græsbaner. Dette kan være en fordel, hvis man tager de aktuelle klimaændringer med forventet øget nedbør i betragtning. Mange af øens græsbaneanlæg kan ikke benyttes i våde perioder af hensyn til vedligeholdelse af banen. Der er således brug for periodevis aflastning af nuværende fodboldgræsbaner, for at sikre vedligeholdelse og aflastning i perioder med meget regn.

Baggrunden for at udvide med ekstra omklædningsrum er, at det forventes, at den nye kunstgræsbane vil tiltrække langt flere brugere, når banen kan anvendes til andre idrætsgrene end fodbold. På nuværende tidspunkt oplyser hallen, at der er store udfordringer med omklædning og badefaciliteter til voksne, der benytter hallens fitness faciliteter i dagtimer på hverdage, da faciliteterne fortrinsvis anvendes af skolebørn i skoletiden. I tilknytning til de nye omklædnings - og badefaciliteter etableres selvstændig indgang, som kan bruges af trim faciliteterne året rundt. Hallen har på nuværende tidspunkt 4 omklædningsrum, som anvendes af brugere af hallen og udefaciliteter.

Samarbejdspartnere

Nexø-Hallen forventer at de kommende samarbejdspartnere er nedenstående:

DBU Bornholm, Nexø Fodboldklub, Øvrige fodboldklubber på Østbornholm, Paradisskolen, Bornholms Idrætsområder, frivillige m.fl.

Idrættens Videns og Kompetenceråd har drøftet behovet for en kunstgræsbane på Østbornholm

Behovet for et nyt kunstgræsbaneanlæg har været drøftet i Idrættens Videns -og Kompetenceråd (IVK) 27. februar 2020, med følgende indstilling til JUFU:

IVK indstiller, at det er fornuftigt at anlægge en kunstgræsbane på Østbornholm. Flere klubber kan få glæde af den, og faciliteten kan anvendes til nye typer af aktiviteter og målgrupper. I forbindelse med de aktuelle klimaændringer forventes flere fugtige perioder, hvor græsbaner

ikke kan anvendes. Det vil være en fordel at have en facilitet som en kunstgræsbane, der kan bruges hele året rundt.

Opmærksomheder og øvrige forhold

Idrættens Analyseinstitut og Syddansk Universitet har gennemført undersøgelse i 2018 om etablering, anvendelse m.m. af kunstgræsbaner i Danmark. De vurderer at kunstgræsbaner trods alle deres fordele også er relativt dyre at anlægge og drive i forhold til almindelige græsbaner, ligesom banernes miljømæssige bæredygtighed og specialiserede karakter kan være en udfordring.

Ifølge en rapport udgivet af Miljøstyrelsen koster anlæggelsen af en [kunstgræsbane](#) med en gennemsnitlig levetid på cirka 10 år, normalt mellem 3,9 og 5,6 mio. kroner. Dertil kommer årlige vedligeholdelsesudgifter på typisk 250.000-320.000 kr. Den forventede levetid for kunstgræsbanen er kortere end perioden for lånets løbetid på 30 år, som Nexø- Hallen S/I ønsker at optage. Der kan således om ca. 10 år komme yderligere finansieringskrav til kunstgræsbanen for Nexø-Hallen S/I.

Miljøgodkendelse og byggetilladelse

Der har været afholdt indledende dialog mellem Nexø Hallen S/I og Natur og Miljø i BRK vedr. de miljømæssige krav ved anlæg af kunstgræsbanen ved Nexø-Hallen. Aftalen mellem de to parter er, at Nexø Hallen S/I havde behov for en vurdering (ikke en tilladelse) af projektet, som de kunne gå videre med i forbindelse med den politiske behandling, da etableringen står og falder med, om der kan gives kommunegaranti for deres etableringsomkostninger. I forbindelse med en miljøgodkendelse og byggetilladelse forventes der, at Nexø Hallen S/I får yderligere udgifter, som afholdes af egne midler. Natur og Miljø har fået kendskab til data fra rådgiver på tilsvarende bane, der var opført ved Århus – herunder monitoreringsdata for spildevandet i en treårig periode.

I forbindelse med de miljøkrav nye kunstgræsaneanlæg skal følge kan læses i: Vejledning om kunstgræsbaner, planlægning, drift og affaldshåndtering udarbejdet af Miljø- og Fødevareministeriet, Miljøstyrelsen <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2018/05/978-87-93710-25-2.pdf>

Finansieringsplan

Der optages et 30 årigt lån i Kommune Kredit på 3.8 mio. Kr. svarende til kommunegarantien. Lånet skal anvendes til at starte projektet op med anlæggelse af en kunstgræsbane ved Nexø-Hallen og udvidelse af omklædningsrum i Nexø- Hallen. Det forventede budget for projektet er som følgende:

Kunstgræsbane:

Byggeplads	75.000,00
Bund, belægning m.m.	1.500.000,00
kunstgræs	1.150.000,00
Samlet tilbudspris- ændret tilbudspris	2.725.000,00 – eksklusive moms

Udbygning og badefaciliteter og omklædningsrum

Udbygning af badefaciliteter	1.114.000,00 – eksklusive moms
Samlet tilbudspris – ændret tilbudspris	1.114.000,00

Samlet pris for kunstgræsbane, udbygning af badefaciliteter og omklædningsrum:

Kunstgræsbane	2.725.000,00
Udbygning af badefaciliteter	1.114.000,00
Sum	3.839.000,00 –eksklusive moms

Egenfinansiering fra Nexø Hallen S/I udgør 39.000,00 kr.

Drift og vedligeholdelse

Nexø Hallen S/I har et årligt nettoresultat på 232.019 Kr. (regnskab 2019), som vil kunne finansiere den daglige drift og vedligeholdelse af kunstgræsbanen.

Da Nexø – Hallen allerede er i besiddelse af maskiner, der skal anvendes til drift og vedligeholdelse, forventes der ikke yderligere udgifter til maskiner.

Ligeledes vil personale, der allerede er ansat i hallen, samt frivillig arbejdskraft indgå i den daglige drift og vedligeholdelse af kunstgræsbanen. Det forventes, at der skal afsættes 4-5 timer ugentligt til drift og vedligeholdelse.

Et årligt tilskud på 50.000 kr. fra BRK vil bidrage til at sikre driften af kunstgræsbanen.

Økonomiske konsekvenser

En kommunegaranti er omfattet af bestemmelserne i lånebekendtgørelsen. Da der er tale om et anlægsprojekt, der kan sidestilles med en kommunal anlægsopgave, kræver en garanti en låneramme. Kommunen har som udgangspunkt ikke ledig låneramme.

Der vil derfor, som alternativ til låneramme, skulle deponeres et beløb svarende til et eventuelt tilsagn om kommunegaranti.

Et årligt tilskud til Nexøhallens drift af kunstgræsbanen på 50.000 kr. vil eventuelt skulle tages fra den eksisterende drift til udendørs fodboldbaner, som er placeret under bevilling 59 Idrætsområder. Da den nuværende årlige driftsudgift for udendørsbanen estimeres til 20.000–25.000 kr. årligt, vil det derfor have en økonomisk negativ konsekvens for Bornholms Idrætsområder, såfremt det fulde beløb på 50.000 kr. tages fra området.

Alternativ kan det efterfølgende afklares, hvorfra finansieringen skal komme, når det er konstateret at opførelsen af kunstgræsbanen og udvidelsen af omklædningsrummet bliver en realitet.

Supplerende sagsfremstilling

Job- Udviklings- og Fritidsudvalget har den 6.5.2020 behandlet Nexø Hallen S/I's ansøgning om kommunegaranti. Der ønskes yderligere tre forhold afklaret, som vedrører banens størrelse, miljøforhold og driften af banen. Ligeledes ønskes, at repræsentanter fra Nexø

Hallen S/I deltager til næstkommende udvalgmøde i Job, - Udviklings, - og Fritidsudvalget, når sagen behandles.

1. Banens Størrelse

Banens størrelse lever op til de krav, der er til en kunstgræsbane ved certificering til internationale kampe. Banen kan således anvendes til A- Kampe, jfr. DBU's krav til fodboldbaner.

Målene på kunstgræsarealet er 72 x 111 meter. Der er 2 meter i sikkerhedszone ud for begge sidelinjer og 3 meter sikkerhedszone bag begge mållinjer, som svarer til DBU/ FIFA's minimumskrav.

2. Miljøforhold

På baggrund af Miljøstyrelsens vejledning og kontrolrapport, samt en undersøgelse fra DHI, har spildevandsmyndigheden bedt om udvaskningstest for en række stoffer i SBR infillet, da det er det mest problematiske produkt i kunstgræsbanen.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning og kontrolrapport, skal producenterne af de enkelte elementer af en kunstgræsbane fremvise udvaskningstestene. Producenten af SBR infillet har dog ikke foretaget udvaskningstest for en lang række stoffer, og ansøger har derfor medsendt en udvaskningstest, som Københavns Kommune har fået foretaget på en ny anlagt kunstgræsbane med SBR infill, som omfatter de fleste resterende stoffer.

Der mangler dog fortsat test for 4 stoffer: kobolt, arsen, octylphenol og nonylphenol. Grunden til at der stilles krav om de 4 stoffer, der ikke indgår i de nævnte undersøgelser er, at de er observeret i drænvand fra kunstgræsbaner i koncentrationer, der ligger over vandkvalitetskravene, jf. Miljøstyrelsens kontrolrapport og en undersøgelse fra DHI.

Testresultaterne for de fleste stoffer viser overskridelser i forhold til udledning af drænvandet (svarende til tilslutning til regnvandsledning). Dvs. at hvis ansøger fortsat ønsker at udlede drænvandet via regnvandsledningen, så skal vandet renses lokalt inden udledning.

Såfremt vandet renses inden tilslutning til regnvandsledning, vurderer spildevandsmyndigheden, at ansøgningen kan behandles uden at kende koncentrationen af de sidste 4 stoffer. I stedet vil der blive sat krav om, at der udtages prøver for min. de sidste 4 stoffer så snart banen tages i brug.

Såfremt det viser sig, at der stadig er overskridelser, kan ansøger få skærpet kravene til rensning eller blive tilsluttet kloak efter aftale med BEOF. Spildevandsmyndigheden er ikke bekendt med en konkret rensemetode til drænvand fra kunstgræs, men tungmetaller og oliestoffer bør kunne bundfældes i et vådt bassin eller renses via nedsivning i filtermuld inden tilslutning.

Hvis ansøger i stedet ønsker at aflede vandet til spildevandsledningen, så overholder de grænseværdierne for tilslutning til kloak. Før det bliver aktuelt, skal BEOF acceptere tilslutningen. Hvis BEOF accepterer tilslutning af drænvand fra kunstgræs uden skærpede grænseværdier, vurderer spildevandsmyndigheden, at ansøgningen kan behandles uden at vi

kender koncentrationen af de sidste 4 stoffer. I stedet vil der blive sat krav om, at der udtages prøver for min. de sidste fire 4 stoffer så snart banen tages i brug. Hvis det viser sig, at der er overskridelser på et eller flere stoffer, vil der blive sat krav om rensning inden tilslutning.

Når banen er anlagt vil der blive sat krav om, at der løbende foretages analyser af drænvandet, som skal udtages af et akkrediteret analysefirma. Resultaterne skal indsendes til spildevandsmyndigheden. Hvis der ikke er overskridelser, kan man på sigt sætte analysefrekvensen eller -omfang ned. Hvis der er gentagende overskridelser, vil der blive sat skærpede krav til rensning.

Baneejer har ansvaret for at indsende en ansøgning om afledning af drænvand fra banen, samt for at overholde kravene i en evt. tilladelse. Banteejer har også ansvar for at indsende ansøgning om VVM-screening.

3. Anlæggelse og drift af Kunstgræsbanen

I tilfælde af at der ydes støtte til den fulde ansøgning om kommunegaranti, vil Nexø Hallen kunne starte en proces med at ansøge fonde til projektet om at anlægge en kunstgræsbane. De relevante fonde er på nuværende tidspunkt ikke kontaktet, da en forudsætning for tilskud via fonde er, at der er en kommunal opbakning bl.a. i form af en kommunegaranti. De indkomne midler fra evt. fonde, vil blive modregnet i det totale lånebeløb hos kommunekredit, som tilsvarende vil nedsætte kommunegarantien.

Drift af kunstgræsbanen

Nexø Hallen S/I forventer i gennemsnit at bruge ca. 4 timer om ugen til rengøring, vedligehold, snerydning og udlægning af opsamlet granulat til genanvendelse. De faste medarbejdere i Nexø Hallen S/I vil udføre disse opgaver i normal arbejdstid og er derfor ikke en ekstra driftsudgift for hallen. Hvis der mod forventning, bliver en større slidtage på anlægget har Nexø Hallen S/I plads i driftsøkonomien til en årlig hensættelse til forbedringer af anlæg og bygninger. Se årsrapport for 2019, som er fremsendt tidligere.

Nexø Hallen S/I ønsker ikke driftsmidler fra BRK.

Supplerende økonomiske konsekvenser

En kommunegaranti er omfattet af bestemmelserne i lånebekendtgørelsen. Da der er tale om et anlægsprojekt, der kan sidestilles med en kommunal anlægsopgave, kræver en garanti en låneramme. Kommunen har som udgangspunkt ikke ledig låneramme.

Der vil derfor, som alternativ til låneramme, skulle deponeres et beløb svarende til et eventuelt tilsagn om kommunegaranti.

Punkt 15: Status på kulturaftale 2020

Bilag

Status - Kulturaftale 2020

Katalog til Psykiatri og Handicap

Kom & Lær samtalekatalog 2019

Naturvidenskabsfestivalen 2020

Åbent punkt

15 Status på kulturaftale 2020

20.20.00Ø40-0008

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-01-2021	3	
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	15	

Hvem beslutter

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget beslutter.
Kommunalbestyrelsen orienteres.

Resumé

Udvalget orienteres om resultaterne fra kommunens 1-årig kulturaftale med kulturministeren, som løb med udgangen af 2020.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 6. januar 2021:

Taget til efterretning.

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Med udgangen af 2020 udløb Bornholms Regionskommunes etårige kulturaftale for 2020 med kulturministeren. Aftalen var en tillægsaftale til den fireårige kulturaftale, der løb fra 2014-2017. Med denne tillægsaftale blev indsatsområderne og den økonomiske ramme fra kulturaftalen 2014-2017 videreført for tredje år i træk, dog med enkelte justeringer i indhold og målsætninger. Jf. nedenfor

Tabel 1. Samlet overblik over aftalens mål og projekter

Indsatsområde	Mål	Projekt
Kultur og Sundhed	<ul style="list-style-type: none">• Vi vil øge aktivitetsniveauet og livskvaliteten hos flere borgere• Vi vil styrke samarbejdet mellem kulturinstitutioner og kommunen om udviklingen af kultur- og naturtilbud, der afprøver kulturens sundhedsfremmende potentiale	Bevægelse gennem kultur
Børn, Unge og Kultur	<ul style="list-style-type: none">• Vi vil videreudvikle og implementere pædagogiske kulturtilbud til grundskolen• Vi vil videreudvikle og gennemføre kultur- og naturtilbud til daginstitutionsområdet og småbørnsfamilier• Vi vil udvikle læringsforløb inden for kunst, kultur og natur til ungdomsuddannelser	Skoletjenesten Bornholm

Samtlige kulturregioner skal hvert år indsende en status til Slots- og Kulturstyrelsen med udgangspunkt i aftalens målsætninger. Med udgangspunkt i denne status orienteres Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget om resultaterne fra på Bornholms Regionskommunes kulturaftale for 2020. Status indsendt til Slots- og Kulturstyrelsen er vedhæftet som bilag.

Resumé af status for kulturaftale 2020

Sundhed og Kultur

Projektet Bevægelse gennem kultur, som er forankret i Center for Psykiatri og Handicap, er blevet videreført i 2020 og handler om at inddrage kunst og kultur i dagligdagen på botilbud i kommunens socialpsykiatri og på botilbud for personer med handicap. I løbet af indsatsens 7 år har bo- og samværssteder arrangeret kulturtilbud i samarbejde med lokale kulturaktører herunder kortilbud, teaterture, landart-forløb og keramikforløb.

På grund af udbruddet af COVID19 har det ikke være muligt at gennemføre så mange aktiviteter som tidligere år. Personalet og kulturaktørerne bekræfter imidlertid, at de kulturelle oplevelser fortsat er med til at give disse borgere mere glæde og livskvalitet i hverdagen. Flere borgere har også fået interesse for kunst og kultur. Særligt keramik- og korforløbene har været en stor succes. Erfaringerne viser dog også, at borgerne i mindre grad er opsøgende, og deres deltagelse er ofte afhængig af ledsagelse og opbakning fra personalet. Det er derfor nødvendigt at prioritere personaleressourcer til at opretholde brugernes deltagelsesniveau.

Projektet har bidraget til, at øens kulturinstitutioner har fået øget erfaring med en ny brugergruppe, mens borgerne har stiftet bekendtskab med kulturtilbud, som de ellers ikke ville have valgt til. Som et nyt tiltag er der blevet udgivet et katalog med kultur- og naturtilbud til borgere med nedsat funktionsevne. (bilagt) Det er håbet, at kataloget på sigt vil bidrage til flere samarbejder mellem Psykiatri og Handicap og øens kulturinstitutioner om at berige borgernes dagligdag med inspirerende kultur- og naturoplevelser.

Børn, Unge og Kultur

I 2020 har Skoletjenesten Bornholm arbejdet videre med tiltag, der sætter fokus på at bruge

eksterne læringsmiljøer til at understøtte børn og unges faglige og personlige udvikling.

Forrige år blev samtalebogen "Kom og Lær – om kunst, natur og kultur – og bliv klog på sprog" udgivet til øens dagtilbud. (bilagt) Og i år blev samtalebogen suppleret af udviklingen af kulturkufferter på flere af øens kulturinstitutioner. Kufferterne er en selvformidlende aktivitet, der skal inspirere til samtale mellem barn og voksne under deres besøg. Lanceringen af kufferterne er dog blevet udsat til foråret 2021 på grund af COVID19.

På grundskoleniveau er samarbejdsrelationerne mellem skoler og kulturinstitutionerne blevet videreudviklet til fordel for målsætningen om Åben Skole. Besøgsstatistikken viser, at de bornholmske skoler er flittige brugere af kulturinstitutionernes undervisningstilbud. På trods af at kulturinstitutionerne var lukket i fire måneder på grund af COVID19 er antallet af besøg fra lokale elever stabilt (16.000 elever i 2019/2020) og havde højst sandsynligt været højere, hvis nedlukningen ikke var sket. En af årets store succeser var Naturvidenskabsfestivalen i uge 39, hvor 120 arrangementer blev gennemført og 3000 skolebørn deltog. (Katalog bilagt)

Udviklingen af et nyt undervisningskatalog til skolerne er blevet påbegyndt, mens en gentagelse af sidste års succesfulde kunsthåndværkerforløb er blevet udskudt. Forløbet skal finde sted på Hans Rømer Skole og handler om, at elever i 7. klasse bliver undervist af lokale kunsthåndværkere og kommer på værkstedsbesøg.

Kulturaftalen 2020 indeholdte også en ambition om at bringe de eksterne undervisningsmiljøer i spil på ungdomsuddannelserne. Trods et succesfuldt arrangement på Campus Bornholm om Big Bang i starten året, hvor 300 gymnasieelever og 100 elever fra 9. klasse deltog, lykkedes det kun i begrænset omfang at starte en helt ny indsats op målrettet ungdomsuddannelserne. Det skyldes primært den korte aftaleperiode, som tilmed blev udfordret af COVID19. I en ny fireårig kulturaftale 2021-2024 lægges der imidlertid op til at arbejde videre med kulturinitiativer, der involvere øens unge.

Samlet viser kulturaftalens resultater, at øens kulturinstitutioner og kulturliv er relevante for flere samfundsgrupper og bidrager ikke blot til læring, men også til øget livskvalitet og almen trivsel. Kulturaftalen 2020 har dog været udfordret af udbruddet af COVID19. Det gælder for begge indsatsområder, at aktiviteter er blevet aflyst eller udskudt.

Som konsekvens forventes et mindreforbrug ved regnskabsopgørelsen for 2020. Efter aftale med Slots- og Kulturstyrelsen overføres mindreforbruget fra 2020 til 2021 og anvendes til de aktiviteter, der ikke blev gennemført i 2020.

Det forventes, at Bornholms Regionskommune indgår en ny fireårig aftale med kulturministeren med virkning fra 1. januar 2021. Aftalen består af tre nye indsatsområder, der skal understøtte, at flere børn og unge får adgang og lyst til kunstnerisk deltagelse. Job-Udviklings- og Fritidsudvalget blev orienteret om aftalen på mødet den 2. december 2020.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 16: Status Flytning af Remisen

Åbent punkt

16 Status Flytning af Remisen

82.25.00000-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	16	

Hvem beslutter

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Status på flytning af Remisen fra Lobæk til Rønne er, at flytning forventes at finde sted primo 2021.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren indstiller, at

- orientering til efterretning.

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 2. december 2020:
Taget til efterretning.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 15. december 2020:
Taget til efterretning.

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:
Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Status for beslutning truffet i forbindelse med Budget 2020 om at beskæftigelsestilbuddet Remisen skal flytte til Rønne er, at projektet forventes at flytte til Rønne primo 2021.

I forbindelse med budget 2020 blev det besluttet, at beskæftigelsestilbuddet Remisen skulle flytte fra nuværende lokaler placeret Rønnevej 74 i Lobæk til nye lokaler beliggende Vibegårdsvej 2, bygning 13, i Rønne, i umiddelbar tilknytning til øvrige tilbud hørende under Center for Job, Uddannelse og Rekruttering.

Tilbuddet Remisen er målrettet unge på 18-30-årige, der endnu ikke har fået en uddannelse eller en fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Der er tilknyttet tre vejledere og to værkstedsvejledere til tilbuddet. Der er endvidere tilknyttet naturværksted, dyrepleje, gartneri og træ- og metalværksted.

Baggrunden var at bygningerne Rønnevej 74 krævede et større og større vedligehold og at udgifterne til driften dermed ikke længere var bæredygtigt. Ved flytningen til Rønne vil man opnå en driftsmæssig synergi, da omklædningsfaciliteter, kantine og delvist værksteder kan deles med øvrige tilbud. Dette var beregnet til at give en besparelse på kr. 300.000.

Da forslaget blev udarbejdet i marts/april 2019 var der en forventning om bygningsmæssige rokader, som ville frigive yderligere m² i Vibegårdsområdet og ikke en øget efterspørgsel efter m² i området, som har vist sig at være tilfældet.

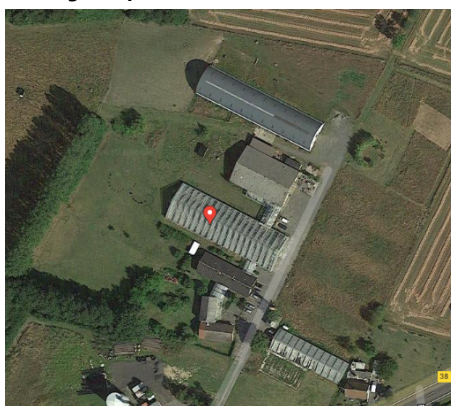
Lokalebehov Vibegårdsvej 2

Situationen i 2020 er blevet, at både Remisen, STU(Særlig tilrettelagte ungdomsuddannelse, Ung på vej, DASK(forlænget 1 år) og evt. familiepleje(samværslokaler) har behov for lokaler, eller fortsat at benytte lokalet i området.

For at sikre den optimale anvendelse af kommunens bygninger, er der derfor via Ejendomme og Drift igangsat en udredning af anvendelsen af m² i lokalerne til højre (øst for) Vibegårdsvej, hvilket vil sige 10.klasse center, DASK og STUs nuværende lokaler. Der er udarbejdet opdateret kortmateriale som nu gennemgås med dem som anvender lokalerne, antal timer om dagen, antal personer, antal dage om ugen. Det forventes at der i forbindelse med denne gennemgang kan finde en optimering sted, som vil kunne skabe plads til alle de nævnte tilbud.

Det er således fortsat forventningen, at Remisen placeres i bygning 13, med anvendelse af værksteder og øvrige faciliteter på Vibegård. Men aktuelt rummer bygning 13 10.klassecenterets tilbud "Ung på vej", som forventes skal skulle rykkes til bygninger til højre for Vibegårdsvej. Det er derfor nødvendigt at afvente den beskrevne proces, som er igangsat og som forventes afsluttet inden udgangen af 2020.

Remisen er beliggende Rønnevej 74, Lobæk.

Ny beliggenhed bygning 13 Vibegårdsvej 2, Rønne

Økonomiske konsekvenser

Det forventes fortsat at spareramme på kr. 300.000 kan effektueres både i 2020 og i de efterfølgende år. For 2020 gælder at vedligehold og indkøb af materialer og udstyr til værksteder er nedsat til et minimum, ligesom at anvendelsen af alle tidligere benyttede drivhuse er ophørt, hvilket samlet set medfører at sparerammen kan effektueres.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 17: Likviditetsoversigt pr. 31. december 2020

Bilag

12 Beholdninger pr. 31. december 2020

1220 Grafisk oversigt over udviklingen i beholdninger

Åbent punkt

17 Likviditetsoversigt pr. 31. december 2020

00.32.18G01-0008

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	20-01-2021	6	
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	17	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Oversigter over kassebeholdning og udvikling i beholdninger pr. 31. december 2020.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- likviditetsoversigterne tages til efterretning.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 20. januar 2021:
Taget til efterretning.

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:
Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

I henhold til bestemmelserne i Social- og Indenrigsministeriets, "Budget og regnskabssystem for kommuner afsnit 7,3 Likviditetsoversigt opgjort efter kassekreditregler" forelægges Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget og kommunalbestyrelsen kvartalsvist oversigter over udviklingen i kassebeholdningen.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget har den 15. december 2020 besluttet, at oversigterne fremover forelægges 5 gange årligt. hhv. pr. 31. marts, 31. maj, 30. juni, 30. september samt 31. december.

Der er bilagt to oversigter. Den første oversigt (bilag 1) viser den faktiske beholdning ultimo december 2020, den gennemsnitlige kassebeholdning over de seneste 365 dage og disponeringer herunder specifikationer. Den anden oversigt (bilag 2) viser en grafisk oversigt over udviklingen i den daglige beholdning og gennemsnitlige beholdning seneste 365 dage i år og sidste år.

Den seneste udvikling i kassebeholdningen:

Den faktiske beholdning på 151,5 mio. kr. er faldet 30,0 mio. kr. i forhold til sidste opgørelse pr. 30. november 2020.

Der er sædvanligvis et fald i likviditeten i december måned, idet faldet i 2019 var 27,4 mio. kr. Opgørelsen viser, at beholdningen ultimo 2020 er steget med 68,5 mio. kr. i forhold til beholdningen ultimo 2019.

Den gennemsnitlige beholdning over de seneste 365 dage er på 283,4 mio. kr. Gennemsnittet er steget med 8,4 mio. kr. i forhold til sidste opgørelse pr. 30. november 2020.

Kommunens målsætning om, at den gennemsnitlige likviditet over 365 dage minimum skal være 75 mio. kr. er opfyldt.

Udviklingen i kassebeholdningen i 2020:

Udviklingen i kassebeholdningen i 2020 er løbende påvirket af kassefinansierede tillægsbevillinger, forventede mer-/mindreforbrug i året og forventet anvendelse af overførsler fra tidligere år.

Med budget 2020 blev der vedtaget et kasetræk på 18,9 mio. kr. Dertil kommer tillægsbevillinger der samlet set giver et træk på 71,2 mio. kr. fra kassen.

Derudover bemærkes, at en vis andel af kassebeholdningen er reserveret til specifikke formål i 2020 og frem, som fx midler reserveret til anlæg og ekstraordinære indsatser i budgetoverslagsårene. Det forventes, at Bofa i de kommende år skal investere som følge af ressourcestrategiplan 2019 mv.

Se bilag 1 for en nærmere gennemgang.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 18: Anlægsbevilling - Renovering af Værestedet Blæksprutten

Åbent punkt

18 Anlægsbevilling - Renovering af Værestedet Blæksprutten

00.30.08P19-0007

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	04-01-2021	6	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	20-01-2021	16	
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	18	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget indstiller

Økonomi- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Center for Psykiatri og Handicap ansøger om anlægsbevilling til renovering af Værestedet Blæksprutten.

Værestedet Blæksprutten havde i forbindelse med budgetprocessen for Budget 2021 ansøgt om et anlægstilskud til den renovering af Værestedet beliggende i Søndergade i Rønne grundet slitage af bygningen.

Kommunalbestyrelsen besluttede i forbindelse med vedtagelsen af Budget 2021 at afsætte 362.000 kr. til renovering af Værestedet Blæksprutten.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller:

- a) at der gives en anlægsbevilling på 362.000 kr. til renovering af Værestedet Blæksprutten. Anlægsbevillingen svarer til det i budgettet afsatte rådighedsbeløb.
- b) at anlægsbevillingen gives til Værestedet Blæksprutten.

Social- og Sundhedsudvalget, den 4. januar 2021:

- a) Anbefales
- b) Anbefales

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 20. januar 2021:

Indstillingen anbefales.

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:

Indstillingen godkendt.

Sagsfremstilling

Værestedet Blæksprutten har i forbindelse med budgetprocessen for 2021 fremsendt om et anlægstilskud til renovering af Værestedet beliggende i Søndergade i Rønne grundet slitage af bygningen.

Renoveringen omfatter følgende:

- Overdækning af terrasse	kr. 175.000
- Nyt gulv i entré og aktivitetsrum	kr. 65.000
- Nye vægge i aktivitetsrum	kr. 85.000
- Nyt gulv og nye møbler i caféen	kr. 85.500
- <u>Maling af caféen</u>	<u>kr. 25.000</u>

I alt kr. 435.000

Efter momsandelsrefusion bliver det en udgift for kommunen på 362.000 kr.

Renoveringsprojektet forventes igangsat primo 2021.

Økonomiske konsekvenser

Der søges om en anlægsbevilling på 362.000 kr. til renovering af Værestedet Blæksprutten, idet der er afsat rådighedsbeløb til formålet i det vedtagne budget for 2021.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 19: Anlægsbevilling til udskiftning af automatisk brandalarmeringsanlæg på Natur Bornholm

Åbent punkt

19 Anlægsbevilling til udskiftning af automatisk brandalarmeringsanlæg på Natur Bornholm

82.18.00G01-0057

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	05-01-2021	7	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	20-01-2021	19	
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	19	

Hvem beslutter

Natur - og Miljøudvalget indstiller

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2021 blev der afsat et rådighedsbeløb på 250.000 kr. til etablering af et nyt **Automatisk Brand Alarmeringsanlæg** på Natur Bornholm.

ABA-anlægget på Natur Bornholm er udtjent. Anlægget er fra da huset blev bygget i 2000 og der kan ikke længere skaffes reservedele til hverken detektorer eller den eksisterende hovedcentral. Natur Bornholm står selv for den daglige og løbende bygningsdrift, men er ikke forpligtet til større enkeltudskiftninger, idet Bornholms Regionskommune er bygningsejer.

På den baggrund søger Center for Ejendomme og Drift om en anlægsbevilling til udskiftning af ABA-anlægget.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren indstiller, at

- der gives en anlægsbevilling på 250.000 kr. til udskiftning af ABA-anlæg på Natur Bornholm. Anlægsbevillingen svarer til det i budgettet afsatte rådighedsbeløb.
- anlægsbevillingen gives til Center for Ejendomme og Drift under Natur- og Miljøudvalget.

Natur- og Miljøudvalget den 5. januar 2021:

Indstillingen anbefales.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 20. januar 2021:

Indstillingen anbefales.

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:

Indstillingen godkendt.

Sagsfremstilling

ABA-anlægget på Natur Bornholm er udtjent, og dele af bygningen bliver ikke dækket af ABA-anlægget for øjeblikket. Det eksisterende anlæg er fra 2000 og både ABA-centralen og detektorer er udgået af produktion, hvorfor der ikke længere kan skaffes reservedele til anlægget.

Natur Bornholm står selv for den daglige bygningsdrift, herunder bl.a. at servicere ABA-anlægget, samt mindre udskiftninger. Større omkostningstunge istandsættelser vurderes at kunne dækkes af kommunen.

Selve ABA-centralen og detektorer kan ikke repareres mere, hvorfor der er indhentet tilbud på en komplet udskiftning af anlægget, samt udbygning af anlægget med automatisk talevarsling (AVA).

Selve udførelsen af udskiftningsarbejdet vil foregå uden for den normale åbningsæson hvor bygningen vil være lukket ned for publikum. Der er derfor ikke krav om erstatningsalarmering i udskiftningsperioden.

Økonomiske konsekvenser

Der søges om en anlægsbevilling på 250.000 kr. til udskiftning af ABA-anlægget på Natur Bornholm, idet der er afsat rådighedsbeløb til formålet i det vedtagne budget for 2021. Beløbet er baseret på tilbudsindhentning blandt to lokale håndværkere.

Supplerende sagsfremstilling

Ingen.

**Punkt 20: Anlægsbevilling til salg af sommerhusgrund beliggende
Bakkegårdsvej 2C, Allinge**

Åbent punkt

20 Anlægsbevilling til salg af sommerhusgrund beliggende Bakkegårdsvej 2C, Allinge

82.02.00G10-0381

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	20-01-2021	13	
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	20	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Bornholms Regionskommune har modtaget et købstilbud på sommerhusgrunden beliggende Bakkegårdsvej 2C i Allinge på 465.000 kr. inkl. moms.

Grunden er solgt administrativt til overtagelse den 1. februar 2021.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at der gives en anlægsbevilling på -372.000 kr. til salg af sommerhusgrunden beliggende Bakkegårdsvej 2C, Allinge,
- at der afsættes rådighedsbeløb på -372.000 kr., som tilgår i Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets pulje til salg af jord og bygninger,
- at anlægsbevillingen gives til Center for Ejendomme og Drift under Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 20. januar 2021:
Indstillingen anbefales.

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:
Indstillingen godkendt.

Sagsfremstilling

Bornholms Regionskommune har modtaget et købstilbud på 465.000 kr. inkl. moms på sommerhusgrunden mat.nr. 82æc, Hovedejerslavet, Olsker beliggende Bakkegårdsvej 2C, Sandkås i Allinge.

Grunden er på 1289 m², og er tidligere af mægleren vurderet til en pris på 465.000 kr. inkl. moms.

Sommerhusgrunden har tilbage i 2009 været udbudt ved mægler i forbindelse med udstykningen, og har efterfølgende været til salg på kommunens hjemmeside. Der har

gennem de sidste par år været enkelte forespørgsler på grunden, dog uden at dette resulterede i nogle købstilbud.

Grunden er solgt administrativt til overtagelse den 1. februar 2021.

Økonomiske konsekvenser

Bakkegårdsvej 2C, Sandkås, Allinge:

Sommerhusgrund solgt for 465.000 kr. inkl. moms

Købesum, ekskl. moms -372.000 kr.

Provenu, ekskl. moms -372.000 kr.

Provenuet på -372.000 kr. ekskl. moms indgår i Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets pulje til salg af jord og bygninger.

Momsreglerne vedrørende salg af byggegrunde blev ændret i 2011. Momsfritagelsen blev ophævet, idet byggegrunde der sælges efter 1. januar 2011 skal pålægges moms.

Supplerende sagsfremstilling

Ingen.

Punkt 21: Orientering fra formanden

Åbent møde

21 Orientering fra formanden

00.01.00P35-0098

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Kommunalbestyrelsen	28-01-2021	21	

Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021:

Orientering givet om

- den nyligt indgåede aftale om etablering af en transportkorridor for rejsende mellem Bornholm og København via Sverige.
- der er truffet en formandsbeslutning om annullering af biludbud. Formandsbeslutningen forelægges KB til orientering på næste møde.

Punkt 101: Lukket

Punkt 102: Lukket

Punkt 103: Lukket